ԹԻՒ 7792 8 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1911 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

21 decembre 1911 N. 7792

نومرو ٧٧٩٢ ٨ کانون اول ١٣٢٧ پنجشنبه

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Գ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ–ՂԱԼԱԹԻԱ

آره‌ولك
یومی وسیاسی غزته
مدیر مسئول وصاحب امتیاز ق. بویاجیان
درسعادت — غلطه
ابونه فیأتلری پوسته اجرتیله برابر ولایات ایچون سنه‌لکی ١٠٠ آلتی آیلغی ٥٤ غروشدر.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամս.
Գաւառներու համար	100	54
Արտասահման »	35	20 Ֆր.

نسخه‌سی ١٠ پاره
10 ՓԱՐԱ

آره‌ولك
AREVELK

Journal arménien
DIRECTEUR
K. BOYADJIAN
Gons/ples Galata

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

IMPREMERIE AREVELK FONDÉ EN 1883 بازار ایرتسندن ماعدا هر کون نشر اولنور.

ՈՒՐ ՊԻՏԻ ԵՐԹԱՆՔ ԱՅՍՊԷՍ

Այս վերնագրով «Ժէօն Թիւրքի» մէջ, Ահմէտ Ակայեֆ շատ յուսահատ յօդուած մը հրատարակած է։ Մեր մեծպետները, կ'ըսէ, այս դժնդակ վայրկեանին, ուրիշ բան ըրած չունին այլ եթէ իրարու հետ կռուիլ, իրար նախատել, իրար ամբաստանել։ Իրենց կիրքերուն գերին եղած են բացարձակապէս, և իրենց այդ կիրքերու և ատելութեանց հեղեղը կը թափեն ամբողջ երկրին վրայ։ Երկու կողմէն ալ միշտ միևնոյն անձերը կ'երեւան բեմին վրայ։ Իրենց թիւը հազիւ քանի հինգի կը հասնի և սակայն անոնք են բոլոր չարիքին պատասխանատուն, ըստ Ահմէտ Ակայեֆի։

Եւ ինչ որ ամենէն աւելի նշանակալից կը գտնէ յօդուածագիրը, այն է թէ ո՛չ մէկ օսմանցի իր սրտին մէջ համաձայնութիւն կը յայտնէ մեծպետներու այս ընթացքին։ Կը տեսնէ անոնց տգեղ կողմերը և վրդովող հետեւանքները և բոլոր ոյժովը անոր դէմ կ'ընդվզի և սակայն այդ մեծպետները առանց նկատողութեան առնելու ժողովուրդին զգացումները, կը շարունակեն իրենց կործանարար ընթացքը։

Այս առթիւ Ահմէտ Ակայեֆ օրինակ կը բերէ նաեւ Թուրք թերթերը և կ'ըսէ.

«Կարդացէ՛ք, կը խնդրեմ, զանոնք։ Միթէ մամուլի ազատութիւնը ձեռք բերուեցաւ միայն զիրար նախատելու և զիրար անիծելու համար։ Եւ սակայն այդ թերթերուն մէջ ուրիշ բան չէք հանդիպիր։ Անոնց մէջ չէք տեսներ և ո՛չ իսկ մէկ յօդուած որ նուիրուած ըլլայ արուեստի՝ քննադատութեան, գիտութեան՝ առաւել կամ նուազ լուրջ ու օգտակար ուսումնասիրութիւններու։ Մէկ ծայրէն միւսը լեցուն է ցեխով որով զիրար կ'աղտոտեն և միանգամայն այդ ցեխը կը ժայթքեցնեն ամենուն վրայ։»

Հարկաւոր մանրամասն հրապարակագրին այս դիտողութիւնները դժբախտաբար շատ ճշմարիտ են։ Մանաւանդ վերջին շաբաթներուս մէջ Թուրք մամուլին մղած այդ տգեղ ու աղտոտ պայքարը այնպիսի համեմատութիւն մը առած է որ սկսած է ընդհանուր պժգանք առաջ բերել։ Երբ հայրենիքը արտաքին ու ներքին այնքա՛ն սոսկալի տագնապներու մէջ կը տապլտկի, եղել այսպէս անձնական կիրքերով զբաղիլ պարզապէս դաւաճանել է հայրենիքին դէմ։

Ակայեֆ լալահառաչ կը գոչէ.

«Ա՜հ, խե՛ղճ, Թշուառ երկիր, կը մեռնիս այն բանէն զոր քու երկարատեւ տառապանքներուդ ու չարիքներուդ հրաշագործ դարմանը կարծած էիր։ Ոտնահար, արիւնլուայ կը մեռնիս, պժգալի մահուամբ մը, քու կուրծքդ քու իսկ եղունգներովդ պատառելով։ Արդէն կը տեսնամ ատելութեամբ լեցուած շրթունքներ որոնք անէծքներ միայն կ'արտասանեն, կծկուած դէմքեր որոնք պատրաստ են իրարու վրայ նետուելու։ Ո՞վ քեզ պիտի ազատէ։

Ա՛հ, անհաւատ բուն եականը. ո՞վ պիտի կրնայ փրկել այս Թշուառ երկիրը։

Յօդուածագիրը ո՛չ ոք կը տեսնայ այդ բանին կարող։ Մեր ատելութեան, նախանձի, ոխակալութեան զգացումները այնքա՛ն թունաւորուած են որ կարելի չէ զանոնք ջնջել։

Առաջ այնպէս կը հաւատայինք որ ազատութեան շնորհիւ կարելի պիտի ըլլայ այս երկիրը փրկել, բայց չկրցանք շնորհք կազմակերպել այս ազատութիւնը, անիկա եղաւ ապրիլ մը ըլլալ մեզի համար, զայն սխալ ըմբռնեցինք և ինչ որ իրապէս մեզ պիտի բուժէր, մեր չնորհքին, մեր անկարողութեանց և մեր թերութեանց պատճառաւ, մեր մահուան պատճառը կը դառնայ։ Կ'ըսեն թէ, կը գրէ Ակայեֆ, եթէ Միութեան և Յառաջդիմութեան կուսակցութիւնը իշխանութիւնը իր հակառակորդներուն յանձնէ ամէն բան կը կարգադրուի։ Ո՞վ պիտի երաշխաւորէ այս բանը։ Եւ յետոյ բուն դժբախտութիւնը այն է որ ոչ ոք կ'ուզէ տեղի տալ և այս իսկ է մեր երկրին ընկերական չարիքը։

Վերջապէս Ակայեֆ յուսահատ է։ Անել դրութեան մը մատնուած ենք ուրկէ ճար չի կայ ազատելու, ահա իր եզրակացութիւնը։

Ըստ իս կարծեմ որչափ ալ ճշմարիտ ըլլան յօդուածագրին ծանր դիտողութիւնները, քիչ մը չափազանցութիւն կայ բառերուն մէջ։ Դեռ այդքան վճռական օրէն կորսուած չենք դատապարտուած և եթէ ճիգ մը ընենք, կրնանք գուցէ փրկութեան ճամբան գտնել։ Այդ ճիգն է անկեղծ միութիւն օսմանեան տարրերուն, անկեղծ վստահութիւն մէկ մէկու վրայ և մանաւանդ արմատական բարենորոգումներ գաւառներու մէջ։ Բայց այս մասին կ'արժէ որ աւելի ընդարձակօրէն խօսինք։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԴԷՊԻ ԷՋՄԻԱԾԻՆ

ՃԱՄԲՈՒ ՆՕԹԵՐ

ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐԻ ՄԸ ԱՌԵՒԱՆԳՈՒՄԸ

(Մասնաւոր թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

29 Նոյեմ. Երեքշաբթի
ՄԻԽԱՅԼՈՎՕ

Ինչպէս նախորդ նամակիս մէջ ծանուցած էի, գիշերուան պատշաճ կառախումբով կաթողիկոսական պատգամաւորները մեկնեցան դէպի Թիֆլիզ։

Բարի երթ մաղթելու համար կայարան փութացած էին Պաթումի Հայոց Ս. Կատարինէ եկեղեցւոյ հոգեւոր դասը, իշխան Բաւկասեանց, բժշկապետ Ամիրխանեանց, Փրուշիան թերթին աւագ խմբագիր Ռոստով Աբգարեանց, ծխական վարժարանի փոխ-տեսուչ Բաբայեան, պետական պրօգիմնազիայի տնօրէն Մարգօշեանց, Փէլդշէրական կաբինէտ միտրինայի ֆ'լդշէր—մասսաժիստ Եսայի Իվանեանց, Պաթումի վաճառականները աւագ Դաւիթ Բոլատեանց, տրակտիրային պալէնտի ներկայացուցիչ Եգիբարեանց, ատամնաբոյժներու աշխատանոցի հսկող Արզումանեանց, «Արգօ» կօմիտեի ընկերութեան հաշուապահ Նիկիտիչ Սահիփանով, Միխայլովօի ցենզաւոր ուսուցիչ Լեւոն Բեկեանց, և ուրիշ բազմաթիւ ծանօթ անձնաւորութիւններ։

Կայարանի ըմպարանին մէջ տեսակցութիւնը շատ ոգեւորեալ էր, բայց նիւթը, ափսո՜ս, միշտ միևնոյնը։

— Ձեր քուէները Օրմանեանին տուէք։

Այս խօսքը կը լսուէր ցենզաւոր ուսուցիչէն բանէ մինչև Փէլդշէր-մասսաժիստի բերնին մէջ։

Միհրդատ Հայկազն այս տեսարանէն այնքա՛ն յուզուած էր որ ատեն ատեն կը կրկնէր.

— Եթէ գիտնամ մ'եր տեղէ պատգամաւոր ընտրուած ըլլալս, խիղճս հեռագրով հրաժարականս պիտի տամ։

Բայց խեղճը արդարև մինչև այս ժամուս չգիտեր թէ ո՛ր տեղի պատգամաւորն է ինք։

Առաջին անգամ ըլլալով Պաթումի կայարանին մէջ գնահատեցի ռուսական վոթքան որ ճշմարիտը հոյակապ ըմպելի մըն է բառին ալքօօլական իմաստովը։

Վերջապէս հնչեց մեկնումի զանգակը։ Ուզեցինք մեր խմած ըմպելիներուն դրամը վճարել, բայց տեսանք որ արդէն իշխանը հաշիւը մաքրած էր։

— Եթէ այսպէս ըլլալը գիտնայի քանի մը գաւաթ ևս կը խմէի, հառաչեց Եւտերնէի պատգամաւոր Գ. Երուանդ Տէր-Անդրէասեան։

Տեղաւորուեցանք մեր վակոններուն մէջ. սուլիչը հնչեց և վայրաշարժը քալել սկսաւ։

— Կեցցէ՛ Օրմանեան Սրբազան, հնչեց իշխան Բաւկասեանցի հուժկու և աղաղակող ձայնը և իր քով չարուողները նոյն աղաղակը բարձրացուցին։

— Յարմախսի, մռլտաց քիթէն տակէն Միհրդատ Հայկազն։

Կարելի չէ երեւակայել թէ որքա՛ն հանգստաւէտ են ռուսական երկաթուղիի վակոնները, շատ աւելի լայն՝ քան մերինները, հիանալի կերպով տաքցած ու խիստ լուսաւոր։

Կառախումբը արագ արագ կը յառաջանար գիշերային մթութեան մէջ։ Մելիտոպոլի ցենզաւոր ուսուցիչ Լեւոնբեկեանց որ մեզի կ'ընկերանար, մի առ մի կը բացատրէր մեր անցած վայրերը։ Այսպէս հեռուներէ, մութին մէջ, անորոշապէս տեսանք Կուր և Արաքս գետերը, Սեւանայ լիճը, Մասիսի հսկայ կատարը, Անիի աւերակները, Զուարթնոց եկեղեցին, Կախեթիոյ գինիներուն կալուածները, ռուսական խաւիարի մթերանոցները, Զարաքս Սելջուքի պալատը, Նիժնի Նովկորոտ, Լեմանի լիճ, Ազովի ծով, եւն.։

Կէս գիշերին հասանք Միխայլովօ կայարանը ուր քսան վայրկեանի դադար մը ունէր կառախումբը։ Ընկերներս իջան վար ըմպարանին մէջ կազդուրուելու համար. ես մնացի վակոնը և չարունակեցի թղթակցութիւնս։ Հազիւ հինգ վայրկեան անցեր էր, երբ հեւ ի հեւ և շփոթած դէմքով մը վրաս վազեց Կուտինայի պատգամաւոր Պ. Պետրոս Գալֆաեան.

— Միհրդատ Հայկազնը առեւանգեցին, գոչեց։

— Ինչ, ըսի ապուշ ապուշ երեսը նայելով։

— Այո՛, կրկնեց, Միհրդատ Հայկազնը

شرق مجموعه‌لرینه قارشی

شیللرك «کوتو آدملرك شرقیسی یوقدر» دیمشدر، فقط ایی آدملرده دخی شرقی سویلنکه باشلادقلرنده دیوان حرب یقالرندن طوتوب، اونلری محاکمه‌یه دعوت ایدیبور. بو ایشك ایچندن نصل چیقیله‌بیلیر؟ کوتو اولوب، شرقی سویله‌میه‌لمی، یوقسه ایی آدم اوله‌رق، دلیکه‌می کیره‌لم؟

زارتاریان برادرلر اوچ سنه مقدم نشر ایتمش اولدقلری برشرقی مجموعه‌سی ایچون آیلردنبرو محکمه‌دن محکمه‌یه کیدوب، کلیورلر.

بوکونلرده ده، صوك زمانلرده نشر ایتمش اولدیغی برشرقی مجموعه‌سی ایچون هاپاق ارامیانس ایچه کوندنبرو دیوان حربه کیتمکده‌در.

مذکور مجموعه‌لرده «اتحاد عناصری خللدار ایده‌جك برطاقم شرقیلر وارمش»

ایشته بونك اسباب موجبه‌سی بالاده‌کی سوزلردن عبارتدر.

مذکور شرقیلرك برقاچنده کردلره قارشی برمعارضه دعوتی بولنیورمش، پك اعلا! فقط شونی نظر اعتباره المالی که مبحوث عنه شرقیلر دور مشروطیتدن مقدم بغض وعداوت کونلرنده تنظیم اولنوب، برماضیٔ منحوسك خاطره‌سی اولمق اوزره حفظ ایدلمشدر، ظن ایدرایسه‌م اونلری دور حاضرده کیمسه ترنم ایتمز وشاید ایدر ایسه بیله، معنا ومآلنه دقت ایتمز.

بن مذکور شرقی مجموعه‌لرینی باشدن باشه اوقومش اولدیغم حالده هیچ برکردك باشنی یارمغی فکرمدن بیله کچیرمه‌مشم، بوندن بشقه دوشونملی که زارتاریان برادرلرك شرقی مجموعه‌سی اوچ سنه‌دنبرو نشر اولنوب میدانه چیقمش اولدیغی حالده، بوقدر اوزون برمدت ظرفنده ارمنیلر طرفندن توحید عناصری اخلال ایده‌جك هیچ برتجربه وجوده کلمه‌مشدر.

بوحالدن حکومتك مذکور شرقیلره عطف ایتمش اولدیغی مزیتك اونلرده مفقود بولندیغی استنتاج اولنور.

بالعکس شرقی مجموعه‌لرینه مالك اولمیان کردلر هر کون توحید عناصری خللدار ایده‌جك افعال وحرکتلرده بولنمقده‌درلر.

تاریخ شرقینك اسکی زمانلرده برختکارك احاطه ایتمش اولدیغی برسور اطرافنده عسکرلری شرقی چاغیرمقله دوران ایده‌رك، سور مذکور یر ایله یکسان اولمشدر بوقبیلدن شرقینك برمعجزه وجوده کتیردیکنی قید ایدیور ایسه‌ده اوافسانه‌لره اهمیت ویریله‌جك زمانلرك کچمش اولدیغی هر کسجه معلومدر.

بوکون یمش‌یدی کره‌ده کردلره قارشی شرقی چاغیرسه‌ق ینه اونلر بزی مضطرب ایده‌جکلردر. بناءً علیه زارتاریان برادرلره وهاپاق ارامیانسه قارشی حکومتك وسائط شدیده‌یه مراجعت ایتمسی بکا غریب کورونیور.

بوندن صرفنظرله شاید مذکور مجموعه‌لرده مضر عد اولنمش برطاقم شرقیلر وار ایسه او زواللی ادملره بونك ایچون اذیت ویرمك دکرمی؟

حکومت ضررلی کورمش اولدیغی شرقیلری کوسترسون، اونلرده بوندن بویله مجموعه‌لر ایچندن قالدیرسونلر ایشته بوقدری کافیدر.

فقط ینه تکرار ایده‌رم که مذکور شرقیلر بزه ذره قدر تأثیر ایده‌من زیرا بعدالانقلاب هرسنه بوقبیل برقاچ شرقی مجموعه‌سی نشر ایدلدیکی حالده ینه هپسندن زیاده دولت‌ومشروطیته ارمنیلرك صارلدیغی بوکا برشاهد عادل تشکیل ایده‌بیلیر.

دولت عثمانیه‌یی وجوده کتیرن دیکر عناصر یعنی عرب، کرد، ماکدونیالی، حورانلی مالیسور ویاخود ارناوود عنصرلری دخی بزم کبی شرقی مجموعه‌لری نشر ایده‌رك، شرقیلرایله مملکتك اتحادینی اخلال ایدوب، بتون عثمانلی دولتی شایان تأسف وقایعه درام صحنه‌سی اوله‌جغی یرده، محتشم واهنکدار براوبراحالنده بولنسه ایدی نه کوزل اولوردی!

اودیان

(٢١٣) عبدالحمید وشرلوق هولمس

اوچنجی قسم

طقوزنجی فصل

یکی سؤقصد

— پك اعلا! بوپروغرامی حیز فعله ایصال ایتمك ایچون ایجاب ایدر ایسه حیاتمی دخی فدا ایده‌جکم، وبوخصوصده شمدیدن ناموسم اوزرینه یمین ایده‌رم.

صالحه خانم متبسم برچهره ایله:

— بوقدر عجله ایدوب، همان تلاشه دوشمه! شاید دوشوندیکم پروغرامی اجرایه موفق اولور ایسه‌ك رفیقلریمزك هیچ برینك حیاتی تحت تهلکه‌یه سوق ایتمه‌دن آرزومزه واصل اوله‌بیلیرز.

— اویله ایسه دها ایی... شمدی نصل برحرکتده بولنه‌یم.

— سندن دیکر آرقه‌داشلریمزی بولوب اونلری بهمه‌حال یارین اقشام بورایه دعوت ایتمکی طلب ایده‌جکم، اونلر بورایه کلسونلر که پروغرامی اونلره دخی بیلدیره‌یم، واونك اجراسی ایچون برقرار ویره‌رك، ایشه باشلایه‌لم. خصوصیله بواجتماعك سببنی اونلره بیلدیرمه‌مکی رجا ایده‌رم چونکه فکرلری تدریجاً حاضرلامق فکرنده‌یم. یالکز آرقداشلریمزه شونی سویله که بودعوت غایت مهم برمسئله ایچون اولدیغندن بلا استثنا هپسنك‌ده بوراده موجود اوللری اقتضا ایدر.

— بوراده رفیقلریمزك هپسی‌ده موجود اولاجغنه امین اوله‌بیلیرسکز!

صادق بك برازده سائر مواد اوزرینه کوروشدکدن صوکره، صالحه خانمدن ایریله‌رق بك اوغلنه عودت ایتدی.

صالحه خانم ایسه قولتوق صندالیه‌سنده یرلشمش درین دوشونجه‌لره طالدی.

کنج محررك بتون رفیقلرینك حاضر بولنه‌جغنه دائر ویرمش اولدیغی سوز تمامیله مقارن حقیقت بولنیوردی. چونکه ایرتسی کونی ساعت اون راده‌لرنده هپسیده قومیته‌نك مهم برعضوی بولنان صالحه خانمك اطرافنه طوپلانوب، اونك سوزلرینی دیکله‌مکه حاضر ایدیلر. صادق بك ویرمش اولدیغی سوزه رعایت ایده‌رك، اشبو اجتماعك اسباب موجبه‌سنی هیچ کیمسه‌یه بیلدیرمه‌مشدی. یالکز بودعوتك غایت مهم برایش ایچون اولدیغنی بیان ایله، مطلقا بتون قومیته اعضالرینك حاضر بولنمه‌لرینی سویله‌مشدی.

عارف، وصادق بکلر، حسنی افندی ساعی بك واثنای حکایه‌مزده طانیه‌جغمز دیکر اوچ کشی صالحه خانمك اطرافنه طوپلاندقلرنده، خانم اونلره توجیه خطاب ایده‌رك:

— سوکیلو رفیقلر! غایتله مهم برایش ایچون سزی برای مذاکره بورایه دعوت ایتمکه لزوم کوردم، امینم که مسئله‌یی اکلاتیر ایسه‌م‌سزده بنمله هم افکار اوله‌جقسکز.

ساعی بك جواباً:

— هروقت هم فکراولدیغمز کبی بودفعه‌ده اولورز، زیرا سز بزه دائما وطنپرورلك وطوغرولق نامنه ادارهٔ لسان ایتمکده‌سکز.

— بز برقاچ کشی عبدالحمیدك استبدادینه قارشی دورمغه ووطنمزی برمستبدك الندن قورتارمق ایچون کیزلی قومیته‌یی تشکیل ایتدیکمزده، مقصدمز قابل اولدقجه جنایتدن دائما اوزاق قالوب، دعوای عدالتمزی فکری جداللر ایله اله کچیرمك ایدی.

مع مافیه فعالیته باشلادیغمزده بویله‌جه حرکت ایتمك غیر قابل درجه‌سنه کلدی؛ زیرا عذاب وجدانمز تشبث ایتمش اولدیغمز ایشك موفقیتله نتیجه‌لنمه‌سنه مانع اولاجقدی.

ایشته اولوقت بزه مانع اولان شخصیتلره قارشی برجدال وجوده کتیرمکه عادتا برمجبوریت حاصل اولدی.

تدریجاً برطاقم قتللر اجرا ایدیلوب بونلر جداً برحسن تأثیر وجوده کتیردیلر.

اولا برطاقم آلچقلرك کوزلرینی قورقوتدق، ثانیاً بزم کیزلی قوتمزی علناً کوستردك. بوصورتله تجربه‌کار اوله‌رق، اولندن ترتیب ایدلمش اولان برپروغرام ایله براختلال ایقاعی ممکن اولمدیغی وایشك موفقیتی ایچون بعضاً مبدأ ومقصددن دخی واز کچمك لزومنی اکلادق.

— سوزکز پك طوغریدر، دیو صادق بك علاوه ایتدی، زیرا صالحه خانمك اصل مسئله‌یی بیان ایتمسنی صبرسزلقله بکله‌مکده ایدی.

— بزم ایلك پروغرامزك اساسلی شرائطندن بریسی دخی عبدالحمیدك شخصنه قارشو تعرض وحیاتنه قصد ایتامك وانجق استبدادی ییقوب حر برمشروطیت میدانه کتیرمك ایدی.

براشخاصك اسلااهمیتی اولمدیغی وعبدالحمیدی اورته‌دن قالدیرمقله بلکه کندوسندن دها زیاده مستبد برینك ظهور ایده‌جکی فکرنده ایدك، اهالی واردویی بزم طرفمزده جلب ایله عمومی برعصیان ایله استبدادی محو ایده‌بیلمش اولسه ایدك بلکه بونظریه‌مزده حقلی اولور ایدك، فقط ایشته بوشیئك ممکن اولمدیغنی کوریورز.

زیرا افکارمزی تصویب ایتمك ایچون اهالینك هنوز جاهل اولدیغنی وبوکون مملکتك اداره‌سنی درعهده ایتمش بولنان کروهك دخی اوتوز سنه‌لك امثالی کورلمامش اولان استبداد یوزندن اخلاقی افساد ایدلمش اولدیغندن بزم ایله اتحاد ایتملری ممکن دکلدر.

بتون امیدمزك اوزرینه تمرکز ایتمش اولان یالکز اردو قالیور وپك چوق شیلری انجق کندوسندن بکله‌رز.

(مابعدی یارین صباح)

استخراجا طبعی ممنوعدر

بون مارشه مغازه‌سی

کانون اولك اون بشنه دکین هردرلو عطریات، مجوهرات، فانته‌زی اشیای نفیسه، آلتوندن بللوری تزیینات، انواع شکرله‌لر، بیسکویلر وسائره ایچون فوق‌العاده سرکی محترم اهالی‌یه تشهیر ایدلمشدر.

հաղիւ թէ իր վակօնէն վար իջած, բնական պէտք մը գոհացնելու համար երբ առանձնակ տեղը կ'երթայ, մէկ քանի հոգի վրան յարձակեցան, գլուխը գրկեցին ու մօտերը պատրաստ սպասող թրօյքայի մը մէջ դնելով ճամբայ հանեցին...։

— Պրիմթաւ մը չի կա՞ր այդ կողմերը։

— Եւ ո՛չ իսկ պապիրոս մը կար, բայց իսկոյն Գրիգորիս վարդապետ Պալաքեան, Զիֆթէ-Սարաֆ, Հայկ Անտոնեան և Պարգեւ վարդապետ ուրիշ թրօյքա մը վարձեցին ու հիմա կը փնտռեն կոր առեւանգիչները։

Անհաւատալի թէ ինչ անակնկալներ կը սպասէ եղեր մեզ Կովկասի մէջ։ Պատատար կառախումբը կը մեկնի դէպի Պաթում։ Ստիպուած եմ նամակս իսկոյն փակել ու պօստին յանձնել։ Հաւանօրէն պիտի ստիպուինք հոս մնալ և մեր ընկերոջ ազատման աշխատիլ։ Վաղը կը յուսամ այս առեւանգումին մասին ուրախ լուր մը հաղորդելու։ Աղօթեցէ՛ք խեղճ պատգամաւորներուն համար։

ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐ

ԳԵՂԵՑԻԿ ԷՋԵՐ

Թափառաշրջիկը

Երբե՛ք հանգիստ չունիմ աչքերուս առջեւ, ոտքերուս առջեւ կը տարածուի երկար ճամբան, սարսափներուն, տղմերուն, ժայռերուն միջեւն պէտք է քալել։ Ահա՛ իմ ճակատագիրս։

Ամբողջ աշխարհի մէջ թափառեցայ, տեսայ միայն բռնաւորութիւն, ապերախտութիւն եւ նենգութիւն։ Թափառայած կեանքիս մէջ միես մը միայն ունեցայ. առանձնութիւնն էր ան։ Եղբայր մը, ընկեր մը պիտի կրնար զիս սփոփել։

Կեանքը ի՛նծի անիմաստ կատակերգութիւն մը երեւցաւ։ Եւ զարմանալի չէ՞ որ մարդիկ կապարին սուտ կ'ըսեն, ապերախտ հողը մայր կ'անուանեն, եւ զազիր ապրեցութիւնը գեղեցիկ կը կոչեն։

Եւ սակայն երբ հակապաշտէր, երկնքի վրայ միես կը փայլի հրաշալի ջահ մը զմեզ մխիթարելու համար գանէ, գեղեցիկ արեւն է որ իր ճառագայթները ցոլացնելով երկրի վրայ, կը ցլացնէ մեր նայուածքները։

Թարգմ.

ՋՕՐԻԼԼՍ Մ. Գ. ՄՕՁԵԱՆ

(Սպանիական մատենագ.)

ՇԱՀԱԲԵՐ ԳՈՐԾ ՄԸ

Դժ. ամառներու ուղղուած հետեւեալ շրջաբերականը գտանք ամերիկեան թերթի մը մէջ.

«Կատուաբուծութեան ձեռնարկի մը պիտի սկսինք և մէկ միլիոն կատու պիտի ժողվենք։ Անոնցմէ ամէն մէկը տարին տասներկու ձագ կ'ունենայ։ Ամէն մէկ կատուի մորթը, եթէ սպիտակ է, 5 բէնս կ'արժէ, իսկ եթէ սեւ՝ երեք շիլին։ Միջին հաշուով մէկ մորթը մէկ շիլին երեք բէնս։ Ուրեմն տարին տասներկու միլիոն կատուի մորթ պիտի ունենանք և օրական 2 հազար ոսկի հասոյթ։ Մէկ մարդ կարող է օրը յիսուն կատու մորթազերծ ընել օրական ութը շիլինով և հազար մարդու պէտք կայ գործը քալեցնելու համար։ Այսպէս ուրեմն մեզի օրը հազար ոսկի զուտ հասոյթ կը մնայ։

«Բայց պէտք է կատուները կերակրել։ Ինչպէ՞ս։ Ծիրդ մօտերնիս մկնաբուծութեան ձիւղ մը պիտի հաստատենք։ Մուկերը կատուներէն չորս անգամ աւելի բազմածին են։ Ուրեմն ամէն մէկ կատուի համար չորս մուկ պիտի ունենանք, ինչ որ առատ սնունդ մը ըսել է։ Արդ, ինչպէ՞ս կերակրելու է մուկերը։

«Ասիկա շատ պարզ է, կատուներու դիակներովը։ Ամէն մէկ մուկի մէկ քառորդ կատու կը տրուի և մուկերը կ'ուտեն կատուները։ Իսկ մորթն ու դրամը մեզի կը մնայ։ Կ'ուզէ՞ք այս գործին շահակից ըլլալ։»

. . . կը հարցնէ՛ս մի. անմիջապէս։

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Թէհրանէն կը հեռագրեն թէ անգլիական դեսպանին միջամտութեան հետեւանքով, պարսիկ կառավարութիւնը պատրաստ է ամերիկացի Պ. Շուսթըրը ճամբելու և ռուսական արշաւախումբի ծախքերը վճարելու։ Եթէ դրամ չըլլայ, պարսիկ կառավարութիւնը սենայորհներ պիտի տայ։ Սակայն կը մերժէ անգլեւռուս քոնթրոլը պաշտօնեաներու անուանման մասին։

⁂ Թէհրանէն քաշուած ուրիշ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ նախորդ Շահ Մուհամմէտ Ալի այս միջոցին Կիւմիշ-Թէփէ կը գտնուի։ Իր եղբայրը, Սալար-Էտ-Տէվլէ, Քերմանշահ կը գտնուի, իսկ միւս եղբայրը՝ Շուէա-Սալթանէ ալ՝ Ասթարապատ։ Երեսփ. ժողովը չուզեր ռուսական վէճը լուծել այնպէս՝ ինչպէս կ'առաջարկէ պարսիկ դահլիճը։ Հետեւաբար Ռուսերը կը պատրաստուին հինգշաբթի օր սկսելու իրենց յառաջխաղաց շարժումը։

⁂ Մանաւորապէս կարեւորութիւն կ'ընծայուի ռուսական զինուորներու համախմբման Թաւրիզի վրայ։ Պարսիկները յարձակած ըլլալով Ջուլֆայի կարգ մը գիւղերը, Ռուսիա զինուոր ղրկած է հոն։ Ամերիկացի Պ. Շուսթըրի մասին ծագած վէճը հարթուած է անգլիական դեսպանին միջամտութեան շնորհիւ։ Պարսիկ կառավարութիւնը Պ. Շուսթըրի պաշտօնանկութիւնը կ'ընդունի, բայց կը մերժէ Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջամտութիւնը Պարսկաստանի ներքին գործերուն մէջ։

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Ռուս հեռագրական գործակալութիւնը Չիֆուէն դեկտ. 19 թուով հեռագիր մը ստացած է, որուն համաձայն, հանրապետական վարչութիւն հաստատուած է Չիֆուի մէջ։

⁂ Շանկայէն քաշուած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ չինական կառավարութեան պատուիրակներուն և յեղափոխականներուն միջեւ բանակցութիւններ կը կատարուին, հաշտութիւն կնքելու համար։ Հաւանական է որ նպաստաւոր լուծում մը ձեռք բերուի, որովհետեւ երկու կողմն ալ դրամական միջոցներէ զուրկ են և օտար դրամատէրներ տրամադիր չեն փոխատուութիւն ընելու։ Կ'ըսուի թէ մօտատենէն եթէ համաձայնութիւն չի կնքուի, տէրութիւնները պիտի միջամտեն։

⁂ Նովոյէ Վրեմիա Բէքինէն սա կարեւոր հեռագիրը ստացած է չինական կառավարութեան ծրագրին վրայ. — Չինական կայսրութիւնը դաշնակցական միապետութիւն մը պիտի ըլլայ։ Կայսրը թագաւորի տիտղոս պիտի առնէ։ Երեսփ. ժողովը և Ծերակոյտը Չինաս դաշնակցային նահանգներուն կողմէ պիտի անուանուին։ Դաշնակցութեան նախագահը թագաւորէն տարբեր անձ մը պիտի ըլլայ և ամբողջ ժողովրդեան կողմէ պիտի ընտրուի։ Թագաւորը և նախագահը միեւնոյն պատիւները պիտի վայելեն, բայց թագաւորը պալատական պաշտօնատարներ անուանելու իրաւասութիւն միայն պիտի ունենայ։ Նախագահը գերագոյն իշխանութիւնը պիտի ներկայացնէ վերջնական գործերու մէջ։ Նախագահը իրաւունք պիտի ունենայ պատերազմ հռչակելու և դաշնագրեր կնքելու, Խորհրդարանը քուէարկելէ յետոյ։ Բոլոր Չինացիները հաւասար պիտի ըլլան օրէնքին առջեւ։ Բոլոր առանձնաշնորհումները պիտի ջնջուին։ Խորհրդարանին որոշումները անդառնալի պիտի ըլլան. ո՛չ թագաւորը և ոչ ալ նախագահը պիտի կրնան փոխել զանոնք։ Թէ՛ նախագահը և թէ թագաւորը վեթոյի իրաւունք չպիտի ունենան։

Գ. ԺՕ'ԷՍԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին մէջ ընկերվարական նուէրու պետ Պ. Ժօռէս բողոքած է գաղթի դաշնագրութեանց կնքումին դէմ։ Բանախօսը ըսած է. «Սա իրողութիւնը թէ Իտալիա խաղաղութեան ատեն կրցաւ Տրիպոլսի վրայ յարձակիլ, 1900ի գաղտնի դաշնագրութեան հետեւանքն է, ուր Ֆրանսա կ'ըսէ Իտալիոյ. «Ես Մարոքը կ'առնեմ, դուն ալ Թուրքիայէն Տրիպոլիսը կ'առնես», որուն հետ բարեկամ յարաբերութիւններ կը կեղծեմ» (ալմուկ)։ Աւասիկ Ֆրանսայի միջազգային բարոյականը, որ մեծ ազգ մըն է նիւթապէս, բայց ուղղամտութենէ զուրկ» է (Երկարատեւ ծափեր. Պ. Պրիսոն կը բողոքէ)։ Պ. Ժօռէս սա եզրակացութեան յանգած է. «Դուք ալ ինծի պէս չէ՞ք ցաւիր, տեսնելով որ Իտալիա մէջ Թիւրքերուն ձեռքէն կը խլէ Տրիպոլիսը, Պարսկաստանը այն գործակիցներուն զոհ կ'երթայ, որուն զոհ եղաւ Լեհաստան։ Այդ բաները թող սորվիք, առանց ձայն բարձրացնելու արդարութեան դէմ։ Այնպէսով մարդկային քաղաքակրթութեամբ կապուած էք։»

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԹՈՒՐՔԵՒԻՏԱԼԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Պատերազմին վրայ նոր լուր չկայ գրեթէ։ Հեռագրական գործակալութիւնները երէկ ոեւէ տեղեկութիւն չհաղորդեցին պատերազմական գործողութեանց մասին։ Տրիպոլսէն քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Տրիպոլսի մէջ օդը այնքան դէշ է որ ռազմական գործողութիւնները բոլորովին դադրած են։

⁂ Տրիպոլսի հրամանատար Նէշէթ պէյ իմացած ըլլալով որ քաղաքին ու ովասիսին մէջ գտնուող կիները, տղաքը և անկար անձերը գնդակահար կ'ըլլան Իտալացիներուն կողմէ, սա վերջնագիրը ղրկած է իտալական արշաւախումբի հրամանատարին. «Եթէ երբեք չդադրեցնէք կեղեքել քաղաքին բնակիչները, ամիսէ մը ի վեր գերի բռնուած 8000 Իտալացիները սրէ պիտի անցուին։» Այդ վերջնագրին վրայ, իտալացի հրամանատարը բացարձակ հրաման տուած է բնիկները չկեղեքել և նոյն իսկ թոյլ տալ որ կարգ մը սրճարաններ գիշերը բաց մնան։ Առայժմ Տրիպոլսի մէջ ապահովութիւն կը տիրէ։

⁂ Սօլումի Նաւահանգիստը Եգիպտոսի կառավարութեան ձգուած ըլլալով մինչեւ պատերազմին վերջը, տեղւոյն օսմ. պահակազօրքը հեռացած է և հեռագրատունն ալ դէպի ներս տարուած է։ Տրիպոլսի և Եգիպտոսի միջեւ վէճի առարկայ դարձած էր Սօլումը։ Այդ նաւահանգստին մէջ օսմ. զինուորներ գտնուելուն, իտալական նաւատորմը մտադիր էր զայն ռմբակոծելու և յետոյ գրաւելու։ Ամիսէ մը ի վեր բանակցութիւններ կը կատարուէին Բ. Դրան և եգիպտական կառավարութեան միջեւ։ Ի վերջոյ կայս. իրատէով Եգիպտոսի ձգուեցաւ այդ նաւահանգիստը։ Հիմա իտալական և եգիպտական կառավարութեանց միջեւ բանակցութիւն պիտի կատարուի, իտալական մարտանաւերը հեռացնելու համար, որովհետեւ չէզոքութիւնը բռնաբարուած պիտի ըլլայ, եթէ այդ մարտանաւերը եգիպտական ջուրերուն մէջ գտնուին։ Թրիպունա կ'ըսէ թէ այդ գրաւումը եթէ ստոյգ է, դժուարութիւններ պիտի ստեղծէ, որովհետեւ Սօլում անգլիական նաւատորմին յենարան ըլլալով, իտալական շահերը պիտի վնասուին։ Իտալական թերթը կ'աւելցնէ թէ այդ խնդիրը պէտք է նկատողութեան առնուի Թուրքիոյ հետ հաշտութիւն կնքուած ատեն։ Սօլում կը գտնուի համանուն ծոցին մէջ, Պէնկազիի ծայրը և Եգիպտոսի մօտիկ։

⁂ Սելանիկի Եենի Ասըր թերթը կը գրէ թէ Իտալացի մը սպառնագիր ղրկած է նոյն լրագրին տպարանը։ Նամակագիրը յայտարարած է թէ Սելանիկի մէջ առաջին անգամ Եենի Ասըրի տպարանը օդը պիտի հանէ ի, եթէ երբեք նոյն թերթը չդադրեցնէ իտալահպատակներուն վտարման մասին ըրած հրատարակութիւնները։ Խնդիրը ոստիկանութեան իմաց տրուած է։

⁂ Տրիպոլսի օսմ. հրամանատարին կողմէ Ձեռնհաս պաշտօնատան հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ նոյեմբ. 26ին իտալական մարտանաւ մը առաջին անգամ ըլլալով ռմբակոծած է Սըրթ գիւղախումբը և մէկ-երկու տուներ քանդած է։

⁂ Ներքին գործոց Նախարարութեան հրամանով, Պէնկազիի օսմ. պաշտօնատարները հրաման ստացած են իրենց պաշտօնավայրը դառնալու։ Քանի մը պաշտօնատար իրենց ճամբու ծախքը ստացած ըլլալով, երէկ մեկնեցան, Եգիպտոսի ճամբով Պէնկազի երթալու համար։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Նախարարաց Խորհուրդին կողմէ կազմուած նախարարական յանձնաժողովը երէկ առաջին անգամ նիստ գումարելով, հայկական նահանգներու բարեկարգութեան խնդրով զբաղեցաւ։ Այդ յանձնաժողովը պաշտօն ունի հանրային ապահովութեան հարցը և հողային խնդիրը լուծել։ Ինչպէս յայտնի է, Նախարարաց Խորհուրդը որոշած էր զինուորական ոյժը աւելցնել Անատոլուի մէջ, բարեկարգութիւնը ապահովելու համար։ Յանձնաժողովը պիտի ճշդէ ձեռք առնուելիք զինուորական միջոցները։ Գալով հողային խնդրին լուծման, մասնաւոր յանձնաժողով մը այդ մասին ծրագիր մը պատրաստած էր, առանց գործադրութեան դրուելու։ Նախարարական յանձնաժողովը նկատի առնելով այդ ծրագիրը և Պատրիարքարաններու թագրիրներուն ու հայ երեսփոխաններուն թագրիրին վրայ հիմնուելով, լուծում մը պիտի առաջարկէ Նախարարաց Խորհուրդին։ Նախարարական յանձնաժողովը պիտի զբաղի նաեւ Հայերու վերաբերող այն անշարժ կալուածներու խնդրով, որոնք վաքըֆի սեփականութիւն դարձած են զանազան պատճառներով։ Յանձնաժողովը կարելի եղածին չափ շուտ պիտի աւարտէ իր գործը, որպէսզի Նախարարաց Խորհուրդը յառաջիկայ նիստին մէջ զբաղի իրեն տրուած տեղեկագրով։ Յանձնաժողովը Հայերու վերաբերեալ ուրիշ խնդիրներով չպիտի զբաղի առ այժմ։ Առաջարկուելիք միջոցներուն գործադրութեան համար պէտք եղած վարկերը Խորհրդարանէն պիտի ուզուին։

ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Իթթիհատը անցի օրուան նիստին մէջ զբաղեցաւ նոր կուսակցութեան հետ համաձայնութիւն գոյացնելու խնդրով, զոր անկախ երեսփոխանները առաջարկած էին։ Անկախ երեսփ.ներէն Ֆէրիտ պէյի և Ջօհրապ էֆ.ի կողմէ համաձայնութեան մասին եղած առաջարկին վրայ վիճաբանութիւն կատարուեցաւ։ Իթթիհատականներէն ոմանք երկու կուսակցութեանց համաձայնութեան դէմ խօսեցան։ Ի վերջոյ Իթթիհատը որոշեց Իթթիլաֆին մօտ ղրկել նախկին Ներքին գործոց նախարար Թալաթ պէյը, նախորդ դատական Նախարար Նէճմէտտին Մոլլա պէյը, Ահմէտ Մահիր էֆ.ը և նախորդ հանրօգուտ շինութեանց նախարար Հալաճեան էֆ.է բաղկացած պատուիրակութիւն մը, համաձայնութիւն գոյացնելու համար նոր կուսակցութեան հետ։ Իթթիհատ նոյնպէս որոշում տուաւ որ Պասրի պէյի կողմէ եպարքոսին դէմ տրուած թագրիրը կարդացուի։ Իթթիհատը նոյնպէս վիճաբանեցաւ խառն դահլիճ մը կազմելու խնդրին վրայ։

⁂ Ազատութեան և Համերաշխութեան կուսակցութիւնն ալ նոյն օրը համաձայնութեան առաջարկով զբաղեցաւ, սակայն մեծամասնութեան չըլլալուն, որոշում չտրուեցաւ։

⁂ Նոր կուսակցութեան հիմնադիրներէն ծերակուտական Ֆէրիտ փաշա և նախկին զնդապետ Սատըք պէյ ընդդիմադիր թերթերու երէկուան թիւերուն մէջ ընդարձակ գրութիւններ հրատարակելով ինքզինքնին կ'արդարացնեն թէ ինչու համար հիմա կը հակառակին 35րդ յօդուածին փոփոխութեան, որ վեհապետական իրաւունքներու ընդլայնումը կ'ապահովէ։ Տամատ Ֆէրիտ փաշա կը յայտարարէ թէ ինք աւելի առաջ ջատագով եղած էր այդ փոփոխութեան, բայց հիմա կը տեսնէ որ կառավարութեան ձեռքը վտանգաւոր զէնք մը կը տրուի կայսեր միջոցաւ, Խորհրդարանը լուծելու համար առանց Ծերակոյտի հաւանութեան։ Տամատ Ֆէրիտ փաշա կ'ըսէ թէ ինք այն ատեն ուզած էր այժմէն հաւասարակշռութիւն մը առաջ բերել վեհապետական իրաւունքներուն, օրէնսդիր ու գործադիր իշխանութեանց միջեւ, և թէ ինք հակառակ է Սահմանադրութեան յեղակարծ փոփոխումներուն։ Սատըք պէյ ալ կ'ըսէ թէ հակառակ է գաղտնի քօմիթէի մը գոյութեան, որ օլիկարշի մը առաջ բերած է, երկրին գործերը քանի մը հոգիի ձեռքը մնալով։ Նախկին զինուորականը կը յայտարարէ թէ Օսմ. Քոմիթէին նպատակն էր ջնջել խալիֆայութեան ու վեհապետութեան իրաւունքները. ուստի այդ պատճառաւ ուզած էր հաւասարակշռութիւն մը առաջ բերել, եթէ ոչ հակառակ չէր և չէ Սահմանադրութեան փոփոխութեան։

⁂ Տէրսիմ երեսփոխան Լութֆի Ֆիքրի պէյ իր թերթին երէկուան թիւին մէջ կ'առաջարկէ չէզոք և խառն դահլիճ մը կազմել, նախարարներուն կէսը Իթթիհատական, միւս կէսն ալ անկախ ու ընդդիմադիր տարրերէ բաղկացած, պայմանաւ որ պաշտօններու բաշխման ատեն ուշադրութիւն ըլլայ։ Օրինակի համար, եթէ վարչապետը Իթթիհատական ըլլայ, Ներքին գործոց նախարարը ընդդիմադիր կողմէն պիտի ըլլայ. եթէ ծովային նախարարը Իթթիհատական ըլլայ, պատերազմական նախարարը միւս կողմէն նշանակուի։ Լութֆի Ֆիքրի պէյ այս առթիւ դահլիճի ծրագիր մըն ալ կը պարզէ և կ'ըսէ թէ առայժմ պէտք է գոհանալ այսպիսի խառն դահլիճով, որպէսզի երկիրը խառնաշփոթութեան չմատնուի։

ԱԼՊԱՆԻԱՅԻ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐԸ

Ինչպէս յայտնի է, ալպանիացի երեսփոխանները թագրիր մը տալով Երեսփ. Ժողովին, պատ. Նախարարէն բացատրութիւն պահանջած են անցեալ տարի ալպանիական ապստամբութեան ատեն տեղի ունեցած դէպքերու մասին։ Եթէ ալպանիացի երեսփոխանները գոհ չմնան տրուած բացատրութիւններէն, անվստահութեան քուէ պիտի տան պատերազմական նախարարին։ Նոյն բանը պիտի ընեն հայ և յոյն երեսփոխանները։ Իգտամ կ'ըսէ թէ եպարքոսը վստահութեան քուէ պիտի ուզէ այդ հարցապնդման առթիւ։

⁂ Ալպանիացի երեսփոխաններու խմբակցութիւնը անցի օր գումարուելով նկատի առաւ կառավարութեան հետեւած ամուլ քաղաքականութիւնը Ալպանիոյ մասին։ Խմբակցութիւնը չընդունեց 35րդ յօդուածին փոփոխութիւնը, նկատելով որ Խորհրդարանը լուծուելու պարագային, ալպանիական բարենորոգումները չպիտի գործադրուին։

ԺՈՒՌՆԱԼՆԵՐԸ

Կառավարութիւնը նկատելով որ ժուռնալներու հրատարակութեան հետեւանքով կրնան խառնաշփոթութիւններ ծագիլ, ետ կեցած է զանոնք հրատարակելէ։

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆԸ

Սահմանադրութեան խորհրդարանական յանձնաժողովը անցի օր գումարուելով տենդոտ վիճաբանութիւններէ յետոյ մեծամասնութեամբ որոշեց Սահմանադրութեան 35րդ յօդուածը փոխել եպարքոսին օրինագծին համաձայն։ Յանձնաժողովին անդամ ընդդիմադիր երեսփոխանները պիտի հրաժարին։ Յանձնաժողովը յառաջիկայ նիստին մէջ տեղեկագիրը պիտի պատրաստէ։

ՈՒՆԿՆԴՐՈՒԹԻՒՆ

Պատերազմական նախարար Մահմուտ Շէվքէթ փաշա անցի իրիկուն կայս. պալատ երթալով Սուլթանին կողմէ ունկնդրութեան ընդունուեցաւ։ Այդ ունկնդրութիւնը մէկ ժամ տեւեց և Նախարարը կարգ մը տեղեկութիւններ հաղորդեց կայսեր։

⁂ Ծովային Նախարարն ալ անցի օր Սուլթանին ներկայացաւ։

ՋԱՔԸՐՃԱԼԸՆ ՈՂՋ

Իզմիրէն Օսմ. Լօյտի ուղղուած թղթակցութիւն մը, դեկտ. 12 թուով, կ'ըսէ թէ Ջաքըրճալըն ողջ է։ Հռչակաւոր աւազակապետին կինը, Հօտէ՛իչէն դարձին, խոստովանած է թէ ճնշումի ազդեցութեան տակ յայտարարած է որ յօշոտուած դիակը իր ամուսինինն էր։ Ընդհակառակն մէկ շաբաթ յետոյ, երկու Եփրինքներ Արբաւի մօտ հանդիպած են Ջաքըրճալըին։ Այս վերջինը Եփրինքներուն հրամայած է Նազիլլի երթալ և ճշմարտութիւնը յայտնելու։ Յօշոտուած դիակը ո՛չ թէ Ջաքըրճալըինն է եղեր, այլ Բէհ խվանօղլը Հասանի, որ իբր առաջնորդ ծառայած էր հետապնդող զինուորներուն։ Ջաքըրճալըն իր գիւղին մէջ չի գտնուիր։ Ահմէտ պէյի Չէրքէզները կրնան հոն երթալ և փնտռել զայն։ Արբասըի մօտ տեղի ունեցած ընդհարման ատեն զինուորներէն 17 հոգի սպաննուած են։ Անոնք ժամերով կռիւ ըրած են աւազակներու կողմէ շինուած փայտամարդերու վրայ։ Այդ միջոցին աւազակները յաջողած են խոյս տալ։ Եփրինքները այսպէս կը պատմեն Նազիլլիի մէջ, և ժողովուրդն ալ հաւատ կ'ընծայէ։ Հետապնդողներէն միայն Ահմէտ էֆ. կը ջանար աւազակներուն հետքը գտնել։ Քանի մը Չէրքէզները ու ոստիկան զինուորները հետքը գտած ու յետոյ կորսնցուցած են։ Անցած շաբթու Չէրքէզները

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԷՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ 512

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԴԷՊԻ ԱՆԿՈՒՄ

ՈՒԹԵՐՈՐԴ ԳԼՈՒԽ

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ՈՒԺԱՍՊԱՌ

Ի[illegible] պալատականը իր թափանցող նայուածքովը կ'ուզէր իր ամբողջ հոգիին մէջ տեղի ունեցած վրդովումը և տագնապը և առանց Ապտիւլ Համիտի պատասխանին սպասելու, իր խօսքը շարունակեց.

— Ձեր բարձր վեհափառութեան նուիրական անձին դէմ կատարուած այս անիծեալ մահափորձը անհատական արարք մը չէ... մէկ կամ մէկ քանի մարդիկ առանձին չպիտի կրնային նմանօրինակ ոճիր մը ի գլուխ հանել... ասիկա լոտ ամբողջ միջազգային յեղափոխականներու և անիշխանականներու միացեալ գործունէութեան արդիւնքն է։ Հետեւաբար սպառնացող վտանգը շատ մեծ է և հաւանականաբար ալ յեղափոխականները իրենց անյաջողութեան առջեւ կանգ չպիտի առնեն, աւելի յանդուգն ու ծայրայեղ միջոցներու պիտի դիմեն։ Այս պարագաներուն մէջ ձեր անձին համար աւելի ապահով ապաստանարան մը կրնայ ըլլալ քան Եըլտըզի պալատը, և ո՛վ գիտէ լաւ կը լայ պաշտպանել ձեզ քան բոլոր այն անձնուէր պալատականները որոնք տարիներէ ի վեր ձեր շուրջը կը հսկեն, որոնց հաւատարմութիւնը այնքա՛ն առիթներու մէջ փորձած էք և որոնք իրենց բախտն ու ճակատագիրը ձերին բախտին ու ճակատագրին կապած ըլլալով՝ իրենց իսկ շահուն և ապահովութեանը համար պատրաստ են գիշեր ցերեկ ձեր վրայ հսկելու։ Ու հիմա կ'ուզէք բոլոր ձեր այդ հաւատարիմ ծառաները լքել ու ձգել երթալ, թէ՛ ձեր սուրբական ու թանկագին անձը անխուսափելի վտանգներու մատնելով և թէ զիրենք նոյնպէս մահուան գիրկը նետելով։ Չէ՛, վեհափառ տէր, անկարելի է որ իրարմէ բաժնուինք, մեր կեանքերը այնպէս իրարու հետ շաղուած են որ զանոնք իրարմէ զատելը երկուքին ալ աղէտաբեր ըլլալ...։

Իզզէթ փաշայի այս երկար ճառը վճռական ազդեցութիւն մը ըրաւ բռնաւորին տարտամ ուղեղին վրայ։

Ապտիւլ Համիտ դարձաւ իր շուրջը հաւաքուած պալատականներուն և լսաւ.

— Դուք ալ համամի՞տ էք Իզզէթ փաշայի յայտնած գաղափարին։

— Այո՛, բացարձակապէս համամիտ ենք, պատասխանեցին պալատականներէն շատերը։

— Ուրեմն ես ալ իմ հաւատարիմ պալատականներուս յայտնած փափաքին հանդէպ ետ կ'առնեմ տուած որոշումս։

— Շա՛տ ապրի մեր սիրեցեալ վեհապետը, գոչեցին ամէնքը միաբերան։

— Բայց ասոր համար պայման մը կը դնեմ։

— Հրամայեցէ՛ք և մենք ամէնքս պատրաստ ենք հնազանդելու, ըսաւ Իզզէթ փաշա։

— Այս բոլորէս սկսեալ, շարունակեց Ապտիւլ Համիտ, ձեր ամէն ջանքը ի գործ պիտի դնէք այս օրուան մահափորձին հեղինակները գտնել երեւան հանելու համար։

— Կ'երդնունք մեր գլուխներուն վրայ որ այդ ոճրագործները երեւան պիտի հանենք, պատասխանեց Իզզէթ փաշա, որուն դէմքը կը ճառագայթէր իր տարած այս նոր յաղթանակին համար։

Բռնաւորը իսկոյն ետ առաւ մեկնումի մասին տուած իր բոլոր հրահանգները։

Այսպէս ուրեմն վճռական վայրկեանի մը մէջ Իզզէթ յաջողած էր արգիլելու Ապտիւլ Համիտի մէկ որոշումը որուն ունենալիք հետեւանքները կարելի չէ այժմ երեւակայել։

Եւ սակայն զուցէ այսօր, նախկին բռնաւորը իր Ալաթինի դղեակին մէջ կը զղջայ իր սիրական քարտուղարին խօսքը մտիկ ըրած ըլլալուն համար։

Իզզէթ իր այս յաղթանակը տանելէ ետքը, միւս պալատականներուն հետ հեռացաւ Ապտիւլ Համիտի քովէն՝ մահափորձի քննութեան սկսելու համար։

Կատարուած այս յանդուգն արարքը ապշեցուցած էր ամէնքը։ Երբեք չէին կրցած երեւակայել որ այսպիսի պայթում մը տեղի կրնայ ունենալ ճիշդ Եըլտըզի մօտերը, Սուլթանին անցած ճամբուն վրայ։

Պայթումը տեղի ունենալէն անմիջապէս ետքը, տիրած խառնաշփոթութեան և սարսափին մէջ, չէին կրցած աղէտքին մեծութեանը վրայ գաղափար մը կազմել։ Բայց հիմա հետզհետէ նորանոր ու մանրամասն տեղեկութիւններ կը հասնէին։ Պայթումին տեղը խոշոր փոս մը ձեւացած էր իսկ այդ փոսին շուրջ լիրկ հողը կը տարածուէր խոշոր շրջագիծով մը։ Այդ շրջագիծին մէջ ո՛չ մարդկային դիակ, ո՛չ կառքի բեկոր, ո՛չ ալ ոեւէ առարկայի կտոր կ'երեւար։ Մէլինիթը ամէն ինչ փոշիացուցած, ոչնչացուցած էր իր շուրջը առանց ամենափոքր հետք մը թողելու, որմէ կարելի ըլլար հետեւութիւն մը հանել, նշան մը գտնալ։ Իսկ անդին, ընդարձակ տարածութեան մը վրայ խառն ի խուռն կ'երեւային մարդու և ձիերու դիակներ և կառքերու բեկորներ, անոնցմէ ահաւորան մը պարզելով։ Վերի վերայ հաշիւ մը կ'երեւար թէ 400ի չափ մարդիկ մեռած և ութսունի չափ կառքեր ջախջախուած էին, թէեւ այդ թիւէն շատ աւելի նուազ թիւ մը հաղորդուած էր պաշտօնական զեկուցումներուն մէջ։ Զոհերուն մեծ մասը բարեբախտաբար կեցուիլ զինուորներ էին, որոնք այսպէս զոհ կ'երթային իրենց պաշտօնակատարութեան։

Մինչեւ տասնեակ պալատականները միայն կերպով գումարուած, հարձակեցին բոլոր անոնք որոնք ականատես վկաները եղած էին պայթումին։ Նոյն իսկ վիրաւորեալները դացին հարցաքննելու իրենց անկողիններուն կամ պատգարակներուն մէջ։

Եւ սակայն բոլոր այս մանրամասն հարցաքննութիւններէն լոյս մը չծագեցաւ, ամէնքն ալ գրեթէ միօրինակ կերպով պատասխանեցին.

— Կեցած կը դիտէինք, երբ յանկարծ ահռելի պայթում մը լսուեցաւ ու յետոյ խոշոր մուխ մը բարձրացաւ, անկէ մեր գիտցածը։

(Շարունակելի)

տեղեկութիւն առացած էին թէ հինգ վիրաւոր աւազակներ ինքզինքնին դարմանել կուտային Կէրքիլի մօտ գտնուող տան մը մէջ։ Հետապնդողները յաջողած են յանկարծակիի բերել զանոնք։ Տեղի ունեցած կատաղի կռուի միջոցին հետապնդողներէն 7 հոգի սպաննուած և 5 հոգի վիրաւորուած են, բայց անոնք յաջողած են տունը կրակի տալ ու երկու հոգի սպաննել աւազակներէն. Բէօք Մէհմէտ և Ճամլըճալը Մէհմէտ։ Միւս երեք աւազակները՝ Զաքըրճալըի աջ բազուկը եղող Հաճի Մուսթաֆա, փեսան և քեռորդին բոցերուն մէջ այրած են։ Երկու աւազակներուն դիակները ամբողջ օրը կառավարչատան առջեւ ցուցադրուած են։

⁂ Քանի մը շաբաթ առաջ, Իզմիրէն 15 քիլոմէթր հեռու գտնուող Սամի անուն ոստիկանական նախկին քոմիսէր մը աւազակախումբ մը կազմած էր այդ կողմերը։ Սկզբան Սամի մտադրութիւն ունէր Զաքըրճալըին վրէժ լուծելու, բայց այդքանով չէ բաւականացած։ Սամիի աւազակախումբը Կիւմիւշտորէէն Իսմայիլ անուն բարեկեցիկ Թուրք մը առեւանգած է։ Սամի իր մարդոց զինուորի զգեստ հագցուցած, գիւղին մէջ խուզարկութիւն կատարելէ ետքը զինաթափ ըրած է գիւղացիները։ Յետոյ Իսմայիլ աղան առեւանգած է։ Սամի ոստիկանութեան իմաց տուած է խրողութիւնը, յայտարարելով թէ Զաքըրճալըի կուսակից է առեւանգուած անձը և անոր տան մէջ մեծ քանակութեամբ զէնք ու ռազմամթերք գտնուած են։ Տեղական կառավարութիւնը զօրք ղրկած է այդ նոր աւազակախումբը հետապնդելու համար։

ՊՈՒԼՂԱՐ ՀՐՈՍԱԽՈՒՄԲ

Գիւմիւլճինէն կը ծանուցանեն թէ Գորթօվայի մօտերը Նէգվիր կոչուած տեղին մէջ պուլկար հրոսախումբ մը Իսմայիլ անուն մարդ մը և իր 24 տարեկան տղան ծուղակի մէջ ձգելով սպաննած ու գլուխին ալ կոկ ըրը կտրած են։ Դիակներուն վրայ պուլկարերէն գրութիւն մը գտնուած է սա պարբերութեամբ. Իօբիպի ջարդին վրէժառութիւնը։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՈՒՄՆԵՐԸ

Նախարարաց Խորհուրդը որոշած է Ռումէլիի մէջ ի գործ դրուելիք բարենորոգումներուն առթիւ 200 պահակատուներ շինել տալ, որոնք հեռաձայնով իրարու պիտի կապուին։ Ասոնց շինութեան համար 20,000 ոսկի պիտի ծախսուի։ 100,000 ոսկի ալ պիտի յատկացուի բանտերու շինութեան և մէկ քանի շոգենաւեր գնելու համար, որոնք Շքոտրայի լճին մէջ պիտի բանին։ 30,000 ոսկի ալ պիտի ծախսուի գաւառակներու և գիւղախումբերու կառավարչական պաշտօնատանց համար։

ՑԱՐԵԴԱՐՁ ՄԸ

Ռուսիոյ Զարին անուան տարեդարձին առթիւ առջի գիշեր շքեղ երեկոյթ մը տրուեցաւ ռուսական դեսպանատան մէջ։ Ներկայ էին պետական և պալատական բարձրաստիճան պաշտօնատարներ, երեսփոխաններ, ծերակուտականներ և լրագրողներ։ Պատերազմին պատճառաւ պար տեղի չունեցաւ։

ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ ԼՐԱԳԻՐ ԱԹԷՆՔԻ ՄԷՋ

Սէտայի Միլլէթի հրատարակիչ Պ. Սաւա Ալըքզօղլու և Սէպահէտի խմբագիր Մէվլանզատէ Րիֆաթ պէյ Աթէնքի մէջ որոշած են հրատարակել Ֆարուք անուն թերթ մը, Թուրքիոյ ազգայնութեանց շահերը պաշտպանելու և Թուրքէհիլէն մերձեցում մը առաջ բերելու համար։

ՎԱՐՁՈՒ ԽԱԶԻՆՕ

Սիւտար, Պաղլար Պաշի, ծանօթ Զիֆթլիք պօղազին կազինօն վարձու պիտի տրուի։ Դիմել վաճառական Պէճիմեան Երուանդ էֆ.ի, Ղալաթիա, Հէլպիկ խան։ 10—1

ԼԻՄՈՆՃԵԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ

Բերայի մեծ փողոցին վրայ եւ Միսք փողոցին անկիւնը հաստատուած ԼԻՄՈՆՃԵԱՆ հանրածանօթ դեղարանը այս անգամ ձմեռուան եղանակին առթիւ ուղղակի Նորվեկեան թարմ եւ հարազատ Մօրիւի ձկան լեարդի իւղ մեծաքանակ բերել տուած ըլլալով մասնաւոր շիշերու մէջ՝ դիւրամատչելի գիներով ի վաճառ հանած է: Նաեւ բոլոր առաջնոյն Ֆրանսական եւ Անգլիական զուտ եւ առաջնակարգ դեղերու մթերք մը՝ զոր բազմաթիւ յաճախորդներուն կը մատակարարէ անմրցելի կերպով աժան գիներով: Թէ Եւրոպայի մէջ պատրաստուած եւ թէ պատուարժան բժշկներուն կողմէ մասնաւորապէս յանձնարարուած, ներարկութեանց յատուկ շիճաջուրեր անփուլներու մէջ եւ օրօգլեալով ամլացեալ այլազան ներարկուելիք դեղեր կը ծախուին դեղարանին մէջ: Մօրփ, արդուզարդի յատուկ եւ առողջապահիկ օճառներ անուշահոտութիւններ զոյգ քսուքներ, սկրտայի այլազան անմշուշափոշիներ, երփնազուրեր ինչպէս նաեւ մազերու առատութեան եւ գեղեցկութեան համար մասնաւորապէս պատրաստուած դեղեր բերել տրուած են, գոհացնելու համար յաճախորդները:

8—10

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

(Դ. ՏԱՐԻ) (ՆԻՍՏ՝ 26)

Սայիտ Փաշա բեմէն կը կարդայ Քեամիլ փաշայի՝ ժուրնալը

ՍԱՅԻՏ ՓԱՇԱՅԻ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԴԱՐՁԵԱԼ ԺՈՒՌՆԱԼՆԵՐԸ

ՄԱՀՄՈՒՏ ՇԵՎՔԷԹ ՓԱՇԱ ՀԱՄԵՐԱՇԽՈՒԹԵԱՆ ԿՈՉ Կ'ԸՆԷ

Օսմ. Երեսփ. Ժողովը երէկ նոր շահեկան նիստ մը գումարեց։

Նիստին առաջին մասը անցաւ Զինուորագրութեան օրէնքին 77րդ. 78րդ և 79րդ յօդուածներու վիճաբանութեամբ։

Նախին Բ. մասը բացուեցաւ ժամը 3ին։ Կը նախագահէր Ահմէտ Րիզա պէյ։ Ներկայ էին Մեծ-Եպարքոսը և պատերազմ. նախարարը։

Նախ խօսք առաւ Սայիտ փաշա և բեմ ելաւ պատասխանելու համար նախորդ օր Պասրի պէյի կողմէ իր դէմ եղած ամբաստանութեան։

Սայիտ փաշա.— Տէպրէի երեսփոխան Պասրի պէյ Թագրիր մը տուած է որով կ'ամբաստանէ զիս իբրեւ ժուրնալճի. ես կ'ըսեմ թէ՝ եթէ իմ տուածս ժուրնալ է, պէտք է աւելի ստորին բառով մը որակել այդ կարգի անձերը։ Ես գահընկեց Սուլթանին թէզքէրէ մը տուած եմ 1314ին որով կը պատասխանէի թէ՝ այս երկիրը պէտք ունի այն բարեկարգութիւններուն, որոնք ծրագրուած էին Պոլսոյ մեծ տէրութեանց դեսպաններուն կողմէ։ Ըսի գահընկեց Սուլթանին, այն ատեն, թէ՝ երբ երկիր մը անխնապէս կապուած է Եւրոպայի, երբ երկիր մը պէտք ունի խաղաղութեան, պէտք է բարեկարգութիւններ ի գործ դնէ. ըսի նոյն իսկ թէ՝ այդ ծրագիրը բնաւ, Սուլթանին ըմբռնածին նման, մեր կառավարութեան ներքին գործերուն օտարներու կողմէ միջամտութիւն ըսել չէ։ Այս դէպքերէն քանի մը օր յետոյ, Սուլթանէն ստացայ թէզքէրէ մը որով իմ կարծիքս կ'ուզէր Իսմայիլ Քէմալ պէյի կողմէ յայտնուած այն գաղափարին թէ՝ պէտք էր Սահմանադրութիւն հռչակել։ Իմ կարծիքովս Իսմայիլ Քէմալ պէյ այդ միջոցին Սահմանադրութեան խնդիր յարուցանելով, կերպով մը վտանգել ըսել էր այդ օրէնքը, քանի որ ես այնպէս համոզուած էի թէ՝ գահընկեց սուլթանին օրով Սահմանադրութիւն կարելի չէր ներմուծել մեր երկրին մէջ։ Իմ փափաքս էր 93ի Սահմանադրութիւնը գոնէ անվթար պահպանել մինչեւ այն օրը՝ երբ մէջտեղ պիտի ելլէին հայրենասէրներ և պիտի փրկէին այս երկիրը։ Ես էի դարձեալ որ յատկապէս Սահմանադրութեան օրէնքին գրի առնուելուն Թուրքիան զինելով տալ Սուլթանին մէջ, բան մը որ օգտակար ըլլալէ չէր դադրեր։ Եւ անոր ճիշդ այդ վախցած կէտիս համար, Իսմայիլ Քէմալ պէյ կ'ելլէր առաջարկներ կ'ընէր և այսօր այդ առթիւ իմ տուած պատասխանագիրս կը քննադատեն և երբ ժուռնալ եղեւան հանել կ'ուզեն։ Բայց վնաս չունի։ Ես կը կարծեմ որ գոնէ քիչ չափով մը ծառայած եմ հայրենիքիս. կրնար պատահիլ որ ոմանք մերժէին իմ ծառայութիւն մատուցած ըլլալս, կրնար ըլլալ որ անօգուտ համարէին զայն. բայց չէի կարծեր որ ինծի այս բեմէն պիտի նախատէին և այսպէս պիտի վարձատրէին ինծի. իմ տուածս լահիէ է և ոչ թէ ժուռնալ. արդէօք յանցանք մը գործեցի ըսելով որ պէտք է ժուռնալները հրապարակուին. ես կը կարծէի որ ատիկա բարքերու ազնուանալուն և բարոյական կարգ մը ըմբռնումներու փոխուելուն պիտի նպաստէր. ուրեմն 28,482 ժուռնալ կայ եղեր և ատիկա երկու հազար անձերու կողմէ տրուած է. արդ այդ երկու հազարը բնականաբար իրենց շրջանակները ունէին, որոնք այդ ժուռնալներուն հրապարակումէն դաս մը պիտի հանէին։ (Սայիտ փաշա կարդաց գահընկեց Սուլթանին տուած իր տեղեկագիրը, որուն առաջին մասը կը վերաբերէր այն ատենը երկրին մէջ ի գործ դրուելիք կարգ մը բարենորոգումներու և երկրորդ մասը Իսմայիլ Քէմալ պէյի առաջարկին պատասխան էր)։ Իսմայիլ Քէմալ պէյ կ'առաջարկէր որ մայրաքաղաքի և գաւառներու մէջ ընտրութիւններ կատարուին և անոնցմէ կազմուի մարմին մը, որ երկրին հիմնական օրէնքներուն մէջ բարեփոխումներ մտցնէ։ Ես ըսի թէ՝ անկարելի է այդ բանը, անոր համար որ այս երկրին մէջ կան հայեր որոնք գժգոհ են իրենց վիճակէն, կան յոյներ, կան պուլկարներ և հետեւաբար այդ պայմաններուն մէջ անկարելի է մէջտեղներ ընտրել և զանոնք հաւաքել մայրաքաղաքին մէջ և ատիկա, ըսի, օգտակար չկրնար ըլլալ երկրին։ Եթէ այդ միջոցին Իսմայիլ Քէմալ պէյի ըրած ձեւով կազմուէր ժողով մը, ատիկա աւելի պիտի յաւերժացնէր բռնապետական կառավարութիւնը։ Ես էի դարձեալ որ 96ին, երբ եպարքոսութեան կոչուեցայ, գործադրութեան դնել սկսայ սահմանադրական կարգ մը բարենորոգումներ։ Եւ ես իբրեւ կարենցի, գիտակ էի իմ հայ հայրենակիցներուս վիճակին, գիտէի թէ անոնք այս երկրին համար շատ մը զոհողութիւններ ըրած էին և ուզեցի որ հայկական նահանգներու մէջ ալ բարեկարգութիւններ ներմուծեմ։ Սուլթանը ասոր վրայ էր որ հակառակեցաւ ինծի և ես պարտաւորուած՝ անգլիական դեսպանատունը ապաստանեցայ.

Միւֆիտ պէյ (Երկէրի).— Եւ յետոյ դուրս կրցաք ելլել սակայն...

Սայիտ փաշա.— Ատիկա ալ պիտի բացատրեմ. իմ այս լահիէս ժուռնալ կ'ըսեն, բայց ժուռնալը անանկ չըլլար. ժուռնալը սա է (և Սայիտ փաշա կարդաց գիր մը, որուն մէջ հայերուն վնասակար տարր մը ըլլալուն վրայ կը խօսուէր և թէ՝ գահընկեց Սուլթանին գիտել կը տրուէր թէ՝ այս երկրին համար Սահմանադրութիւնը դեռ շատ կանուխ է և 100 տարի վերջը կարելի է տալ). ահա՛ ժուռնալը ասոր կ'ըսեն. (Խօսքը Լութֆի Ֆիքրիի ուղղելով) Լութֆի Ֆիքրի պէյ խնդրեմ այս կէտերն ալ նօթ ըրէք. պէտք պիտի ըլլայ ձեզի։ Անցեալ օր երբ կ'ըսէի թէ՝ ես բնաւ դրամով նահանգ չեմ ծախած, ընդդիմադիրները յարձակեցան իմ վրայ և ըսին թէ՝ Քեամիլ փաշան կ'ամբաստանեմ. բայց այն օրը ես Քեամիլ փաշայի անունը չէի տուած. հիմա ալ եթէ ըսեմ թէ այս գիրը գահընկեց Սուլթանին տուողը Քեամիլ փաշան է, գուցէ չպիտի հաւատաք....։ Կ'ըսուի նաեւ թէ ես գահընկեց Սուլթանէն զանազան ձեւերով ընծաներ առած եմ....

Միւֆիտ.— Եալըն՞ր ալ չէք առած...

Սայիտ փաշա.— Ինծի նայէ՛ Միւֆիտ պէյ, ես կ'արտօնեմ ձեզի որ խորհրդարանական յանձնաժողով մը կազմէք և քննէք իմ եկամուտներուս աղբիւրը. ես ինչ որ ունիմ ծառայութեանցս փոխարէն ձեռք բերած եմ. ատիկա գիտցած եղէք...

Եւ Սայիտ փաշա վար իջնելով մեկնեցաւ սրահէն՝ կեդրոնի ծափերուն մէջ։

Մահմուտ Շեվքէթ փաշա (բեմ ելլելով).—Ժուռնալները հրապարակելու խնդիրը, խիստ կարեւոր հարց մըն է. ես բնաւ համամիտ չեմ որ անոնք հրատարակուին։ Եթէ ասոր անոր ձեռքը ինկած ժուռնալներ կան, անոնք Երլտըզէն ձեռք ձգուած են. մեր միջոցաւ ոչ ոքի ժուռնալ չէ յանձնուած. միայն թէ այդ ժուռնալներուն լուսանկարները առինք։

Լութֆի փաշա.—Աւելի՛ գէշ... (ծիծաղներ)։

Նախարարը (շար.).— Ըսողներ գտնուեցան նոյն իսկ թէ՝ ես ժուռնալ ունենալուս համար է որ չեմ ուզեր անոնց հրատարակուիլը, ես ոչ թէ ժուռնալ ունիմ, այլ շատ մը թշնամիներ, որոնք ամէն վայրկեան կ'ուզեն խածնել զիս. եթէ ժուռնալ ունենայի, այսօր անիկա ալ կը հրատարակէին ինչպէս ըրին Սայիտ փաշայի։ Զ-ղի եմ, ո՛վ քրիստոնեայ ընկերներ, այս երկրին կանգուն մնալուն մէջն է ձեր շահը. եթէ այս երկիրը կործանի դուք ալ կը կորմնցնէք ձեր ազգութիւնը. և դո՛ւք ով կրօնակից և հայրենակից ընկերներ, աչքերնիդ չորս կողմերնիդ դարձուցէք և տեսէք թէ ինչ վիճակի մէջ են երկու խրամ պետութիւններ, երկրին վտանգալի կացութեան առջեւ մէկդի դրէք ձեր տարբերութիւնները և համերաշխութեամբ մտածեցէք այս երկրին փրկութեան մասին, աս է որ կը խնդրեմ ձեզմէ (ծափեր)։

Նախագահը նիստը փակեց ժամը 4.40ին։

ՀԱՐԲԻԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Ռէնգպօյանէրնաւքի ունն ֆապրիքասը իչուն նազարի վէ ամէլի օլարագ միւթէֆէննին պիր թաշձը-պաշըա լիւզում վարտըր։ Թալիպ օլանլարըն թարիխի իլանտան օն կիւն խիթամընա գատար մուառատագ չէհատէթնամէլէրիլէ հարպիէ նէզարէթի ճէլիլէսի լէվազըմաթը ուսումիէ տաիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

ՎԱՐՁՈՒ

Օրթագիւղ, գեղատեսիլ դիրքի մը վըրայ կառուցուած ընդարձակ տան մը մէջ վարձու կը տրուին մէկ կամ երկու հանգստաւէտ սենեակ։ Առողջարար օդ և ծովահայեաց տեսարան։ Դիմել Արեւելքի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ

Խառն Ժողովը երէկի նիստին մէջ զբաղեցաւ սա խնդիրներով.— Տ. Յովհաննէս Ս. Արքեպս. Արշարունի Ազգ. Ընդհ. Ժողովի ընտրութեամբ կոչուած ըլլալով Թուրքիոյ Հայոց Պատրիարքութեան պաշտօնին Ժողովը նախ որոշեց իր մէջէն յատուկ պատգամաւորութիւն մը միջոցաւ այսօր շնորհաւորել Նորին Սրբազնութեան ընտրութիւնը, և սոյն պատգամաւորութեան անդամ կարգուեցան Տ. Սմբատ վրդ. Գազազեան, Տ. Սրվանձտեան քհնյ. Էպէեան, Գէորգ էֆ. Ասլանեան և Գալուստ էֆ. Գույումճեան։ Ժողովը խորհրդակցելով Նորին Սրբազնութիւնը Պատրիարքարան առաջնորդելու կարգադրութեանց վրայ, որոշեց դատեց խնդրել Մայր Դիւանէն յառաջիկայ ուրբաթ օր Ազգ. Ժողովը ի նիստ հրաւիրել ժամը 2ին Պատրիարքարանի Մայր եկեղեցւոյ մէջ, որպէս զի Նորին Սրբազնութիւնը իր սահմանադրական ուխտը կատարէ ըստ սովորութեան, և այս առթիւ Ազգ. և Վարչական ժողովներու անդամներէն հրաւիրակներ կարգեց, որոնք նոյն ուրբաթ օր ժամը կէսին պիտի հաւաքուին Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, և անկէ մեկնելով Նորին Սրբազնութեան բնակարանը, առաջնորդեն զինքը ի Պատրիարքարան։ Ապա Ժողովը Պատրիարքական Փոխանորդ Հօր յանձնեց այս ընդունելութեան յարակից կարգադրութիւնները։

Բ. Դատական նախարարը Բանկալթիի Ազգ. գերեզմանատան խնդրոյն առթիւ թէզքէրէով մը կը յանձնարարէր պատուիրակներ ուղարկել Քաղաքապետութեան բանակցելու համար։ Ժողովը ուշադրութեան առաւ նոյն թէզքէրէն, և հաստատելով նաեւ նախընթաց օր Բերայի քարոզչին և Թաղ. Խորհրդոյ անդամներուն, ըստ վարչական որոշման Եպարքոսին մօտ ըրած դիմումը, իր գոհունակութիւնը յայտնեց քարոզչին և Թաղ. Խորհրդոյ, և պաշտօն յանձնեց իր անդամներէն Տիրան Երկանեան և Գրիգոր Զէրհատեան էֆէնտիներու, ինչպէս նաեւ Պարտուց Հատուցման յանձնաժողովէն՝ Միհրան Մուրատեան և Պաղտիկ Սինանեան էֆէնտիներու, որոնք Քաղաքապետարան և մատուցելով Թուղթերին հիման վրայ հարկ եղած բանակցութիւնը կատարել և տեղեկագրել։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՊԻԹԼԻՍԻ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ

Հետապնդող ոստիկան զինուորները յաջողած են ձերբակալել Պիթլիսի հռչակաւոր աւազակներէն Նամօ Բաշէ, որ Սիլվանցի Մարօ անուն հայը սպաննած և Բերիշան անուն կինը և ուրիշ չորս կիներ առեւանգած էր։ Բերիշան ազատուած է։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

Քանի մը օր առաջ իտալական երեք չորս մարտանաւեր փորձած են Թունուզի մօտ գտնուող Սէյտ Սախտ նաւահանգիստին մէջ զօրք հանել ցամաք, սակայն Թուրք զինուորներու և Արաբներու բուռն յարձակման վրայ մարտանաւերը ապաստանած են։ Իտալացիները ամբողջութեամբ յատուկ շատ մը զոհեր ձգած են։

ԹԵՐԹԵՐՈՒ ԴԱԴԱՐՈՒՄ

Պատերազմ. Ատեանը անպայման կերպով դադարման դատապարտեց «Ամեր իլիբթոս» և «Թ.հիտրամոս» թերթերը, «Թէքէսիսամէթ»ի մէջ Սուլթանին ուղղուած բաց նամակը հրատարակած ըլլալուն համար։

ՀՈՎԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԺՈՐԺ ԼՖԹԻՄԻԱՏԻՍ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1862ԻՆ

Պոլիս, Պահճէ գաբու, թիւ 1

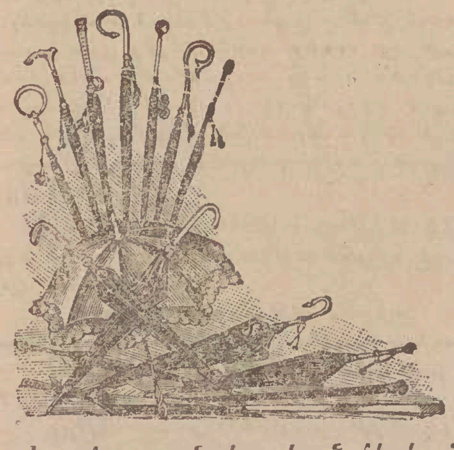

Վ ա ճ ա ռ ա տ ա ն փլցուելուն հետեւանք վաճառատան մէջ գտնուող ամէն տեսակ հովանոցները անհաւատալի գիներով մինչեւ տարեգլուխ պիտի ծախուին 25 օրուան մէջ։ Մեր գործարանին մէջ պատրաստուած հովանոցները ծեռաւոր և սոսկուն ըլլալուն, ուրեմն առթիւ ամէնէն յարմար նուէր կրնայ համարուիլ։ Առիթէն օգտուեցէք։ 10—7

ՕՍՄ. ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

8—25

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՍԷՐԻԻ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐԸ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ

Սոյն վիճակահանութիւնը, որ առանց ցեղի ու կրօնքի խտրութեան բոլոր վարժարաններուն ի նպաստ սարքուած է հայրենասիրական նպատակով մը, միեւնոյն ատեն օգտակար կ'ըլլայ վիճակահանութեան տոմսակ գնողներուն։ Առաջին անգամն է որ մեր երկրին մէջ այս կարգի ազգային վիճակահանութիւն մը կազմակերպուած է, ուրկէ դպրոցները ուղղակի կերպով կ'օգտուին և պարգեւներէն ալ օսմ. անհատները կը նպաստաւորուին։ Ամբողջ Օսմանցիները պէտք է հայրենասիրական պարտք մը նկատեն գոհութեամբ մասնակցիլ այդ վիճակահանութեան։ Տոմսակներուն թիւը 28,000 է, որոնց կէսը՝ 1400ը զանազան պարգեւներ կը շահի։ Մարդս մէկէն ի մէկ հարստացնող պարգեւներ ունի սոյն վիճակահանութիւնը, ինչպէս 1,500,000 զրուշ, 1,400,000, 1,200,000, 1,000,000, 300,000, 100,000 և ասոնցմէ ուրիշ շատ մը պարգեւներ ալ կան։ Հակառակ այսքան մեծ պարգեւներու, տոմսակներուն գինը սուղ չէ. կէսը՝ 2 մէճիտիէ, մէկ քառորդը՝ 1 մէճիտիէ, մէկ ութերորդը՝ 10 զրուշ։ Ծամբորդներու, պաշտօնով տեղէն տեղ գացող ու ամէն ատեն մասնաւոր ընելով տոմսակ փոխել չուզողներուն դիւրութիւններ կ'ընծայուին։ Այդ կարգի անձերուն տարեկան տոմսակներ կը տրուին, որով անոնք տասնըհինգ վիճակահանութեանց ալ կրնան մասնակցիլ. տարեկան տոմսակներուն գինն է, կէսը՝ 14 մէճիտիէ, քառորդը՝ 7 մէճիտիէ և մէկ ութերորդը՝ 15 զր.։ Տոմսակներու վաճառման կեդրոնատեղին է կամուրջին գլուխը, Վալիտէ խան, ընթերցատան ետեւ, ժամագործի վաճառատան քով թիւ 15, Տէվիտօս և Վանթուրա պանքան։ Ցիչեալ տոմսակները Պոլսոյ, Ղալաթիոյ և Վերին Վոսփորի բոլոր լումայափոխներուն քով կը ծախուին։ Իզմիրի մէջ կը ծախուին Պէհարիէ փողոցը Մորտոխայի Լէվի պանքային և Օսմ. Կայս. Պանքայի մասնաճիւղին տակ գտնուող Երլտըզը Ֆէլլաֆէի մէջ Պէնի-ամին Տէվիտոսի կողմէ։

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՊԷԼԱՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑՆԵՐ

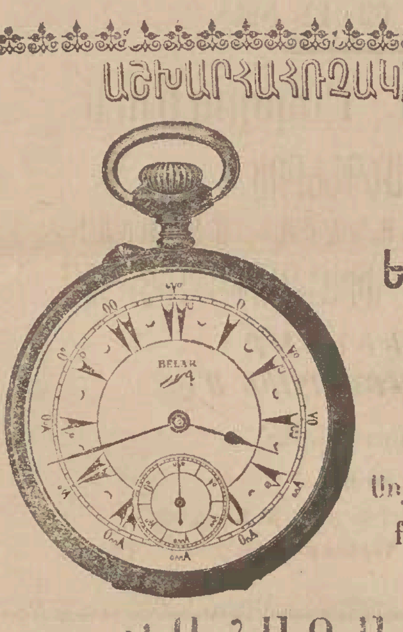

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

ԱՄԲՈՂՋ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

Ե. Ս. ՀՈՒՐՄՈՒԶԻԱՏԻ ԵՒ ԸՆԿ.

ՊՈԼԻՍ, ՀԱՎՈՒԶԼՈՒ ԽԱՆ,

ԱՌՍԶԻՆ ՅԱՐԿ ԹԻՒ 8-10-11

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին մ ծանօթ զոհարեղէններ, ժամացոյցներ եւ մետաղէ առարկաներ: 24—78

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՌՈՒՄԷԼԻ

Մահմուտ փաշա, Բէօչէք մզկիթին կից, Իկիսաքօ պանքային դէմ, թիւ 25։

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին ամէն տեսակ ժամացոյցներ, Շղթաներ, Գոհարեղէններ և Արծաթեղէններ, Նուագարաններ, Ելեկտրական ամէն տեսակ գործիներ, Թէլէֆօն, Սեղանի սպասներ, ևայլն թէ մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ կը ծախուին։

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

(Phénix Autrichien)

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԷՆՆԱՅԻ ՄԷՋ ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1860 ԻՆ

Ն. Բ ՐԶՐՈՒԹԵ.Ն Պ ՎԻԷՐԱՅԻ ԴՈՒՔՍԻՆ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ	6,300,000	ՖՐԱՆՔ
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ	64,000,000	»
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ	230,000,000	»
ՎԵՐՋԻՆ 30 ՏԱՐԻՆԵՐՈՒ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐԸ	88,000,000	»
1910ԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ	6,500,000	»

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ

Պ.Պ. ՔԱՍԹԻԼԼԻ ԵՒ ՄԻԼ.

ՄԵԾ ԹՈՒՆԷԼ ԽԱՆ, ՂԱԼԱԹԻԱ.—Կ. ՊՈԼԻՍ

39—52

ԱՐԱՄ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ

ՄՈՒՇՏԱԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ ՔԻՒՐՔՃԻ ԽԱՆ, 1-5

Արանց և կանանց համար առաջին կարգի և ամէն տեսակ մուշտակներ, Մանշօն և Պօա, վերջին նորաձեւութեանց համաձայն։

Այցելութիւն մը կը բաւէ ապրանքներու ազնուութեան և տեսակներու զանազանութեան մասին հաւաստելու համար։

ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՈՐՈՇ ԳԻՆ

ՅՈՀՄԷՏ ՌԻՖԱԹ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Բարիզի ատամնաբուժական համալսարանէն վկայուած, արուեստին բոլոր վերջին կատարելագործութիւններով կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները Պապը Ալի Ճատտէսի Նուրը Օսմանիէի անկիւնը գտնուող իր դարմանատան մէջ։ Դիմողները մեծ գոհունակութեամբ պիտի վերադառնան։

ՏԻՆԷ-ՔՈՆՍԷՐ

ՁԱՆԿՕՐՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՑ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

(ՆԱԽԿԻՆ ԼԻՒՔՍԷՆՊՈՒՐԿ)

ամէն երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ ժամը 7ուկէսէն մինչեւ կէս գիշեր

15-4

ԲՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՅԱՂԹԱՆԱԿԷ

ՊԻՏԵԼԶՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԻՏ

ՆԱՈՒՄԱՆ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ԱՇԽԱՐՀԻՍ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԻՍԿԱՊԷՍ

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՁՐԻ
ԼՈՒՐՋ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԿԵԴՐ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ղալաթիա, Խիւտավէնտիկեար խան, թիւ 3, 4—14, 15
Մթերանոց, Պաչիկպաշ, Աճարեկեր, թիւ 44

Մօտերս մասնաճիւղեր պիտի բացուին
մայրաքաղաքիս զանազան թաղերուն մէջ
ՓԵՐԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

ՐՈԱՅԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ ԷՃՈՒՐԸՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ 5 250,000 ՆԳԼ. ՈՍԿԷՆ ԻԵԼԻ

Ծովային Ապահովագր. Ընկերութիւն

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՎՏԱՆԳՆԵՐՈՒ
ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՒ ՄԱԿՈՅՆԱՆԵՐՈՒ ՄԻՋՈՑԱՒ
ՈՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ԴԷՄ

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել՝

ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐՈՒՆ՝
ՔԼԻՖԹԸՆ, ՖՕՔՍՕՆ Ց. ՔՈՒՐԹՈՒԼԼԻ ՏԵԱՐՑ
Ղալաթիա, թիւ 6, 7 եւ 8, Պերէկեր խան 48—52

هرکه فابریقهٔ همایونی فسلری

عثمانلی وطنداشلریمز عثمانلی ماعنه رغبت ایتمیدرلر . مملکتمزك پارەسی اجنبیه کیتمەملیدر .
هرکه فسلری اوجوزلغی، متانتی، ظرافتی جهتیله دونیانك اك اعـلا واك نفیس فسـلریدر .
اشبو فسلری اکتسا ایدنلر تجارت عثمانیەیه ومملکتەخدمت ایتمش اولورلر.
فس اشتراسندن اول برکره مغازەمزی وشعبەلریمزی تشریف بیورملرینی
وطنداشلریمزدن رجا ایدرز .

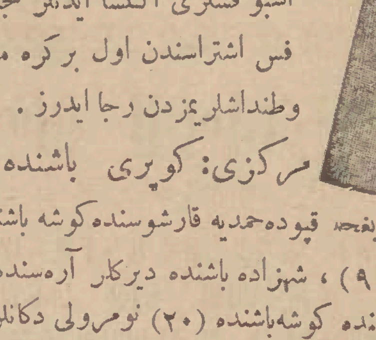

مرکزی: کوپری باشنده والده خانی تحتنده ۷ نومرولی دپودر.
شعبەلریمز: بغچه قپوده حمدیه قارشوسنده کوشه باشنده (٥٤) ، سرکه‌جیده باب عالی جادەسنده
کوشه باشنده (۹) ، شهزاده باشنده دیرکلر آرەسنده اشجی قارشوسنده (٦)، بشکطاش اوی‌ه
مقراضی قارشوسنده کوشەباشنده (۲۰) نومرولی دکانلردر .

طوزجی زاده مصطفی

ՀԵՐԷՔԷ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՖԷՍԵՐԸ

Աշխարհիս ամէնէն տոկուն, նուրբ և աժան ֆէսերը Հէրէքէի գործարանին մէջ կը պատրաստուին։ Ամէն օսմանցի հայրենասէրի պարտքն է այդ ֆէսերը գործածել, որոնք օտար երկիրներու մէջ շինուած ֆէսերուն հետ կրնան մրցիլ ամէն կերպով։ Վաճառման կեդրոնատեղին է Կամուրջին գլուխը, Վալիտէ խանին տակը, թիւ 7։ Մասնաճիւղերն են Պաղչէ Գաբու, Համիտիէ Թիւրպէսիի անկիւնը թիւ 9. Շահզատէ Պաշի, Տիրէքլէր Արասի՝ ճաշարանին դիմաց՝ թիւ 6, Պէշիքթաշ՝ Թրամվէյի աքծանին անկիւնը՝ թիւ 20։

ԹՈՒԶՃԸԶԱՏԷ ՄՈՒՍԹԱՖԱՅ

عثمانلی صابون خلاصەسی

عثمانلی اثار وطن فابریقەسی ـ مصطفی ناظم ـ ماربوشجیلر چارشولی خان

اشبوصابون خلاصەسی صابون ترکیلرندن وصحته خادم اجزالردن مرکب اولوب وجودی تطهیر ایتمکده، چماشور ییقامقده، اثوابلری سیلوب تمیزلمکده، هر اشیا اوزرندن کیرلری چیقارمقده، بولاشیق قابلری وتخته وخالی وکلیم ومرمرطاشلری، وجام و امثاللرینی تطهیر ایتمکده، صابون وامثالندن بش وعطارلرده ودها اهون اولدیغی واصلا مخلوط شـیلردن مرکب بولنمدیغی تامین ایدرز . بقاللر قوتلی تعرفەسیله بولنور . مغازەمزدن دخی النور . خارجدن طلب وقوعنده مجانا نمونه کوندریلور .
عثمانلی مرکبلرینك ۲۲ نوعی صوك اصول وفن دائرەسنده اعمال وهرقماشه ۱۲۰ نوع خاص وثابت رنکلی بویالر بولنمقەدر . صابون ومعجون بویالری صورت مخصوصەده فابریقەمزده اعمال ایدلمکدەدر .

ՕՃԱՌԻ ՓՈՇԻ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԱՍԱՐԸ ՎԱԹԱՆ ՄՈՒՍԹԱՖԱ ՆԱԶԻՄ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՐԲՈՒՇՃԸԼԱՐ, ՉԱՐՇԸԼԸ ԽԱՆ

Սոյն օճառի փոշին, քիմիական և առողջարար բաղադրութիւններով պատրաստուած, ո և է խարդախ նիւթ չի պարունակեր իր մէջ։ Մարմինը և ճերմակեղէնները լաւ մը կը մաքրէ, զանազան առարկաներու վրայ գտնուած բիծերը կը հանէ, խոհանոցի ամանները, ախտակամածները, գորգերը, մարմարեաները, ապակիները և աքանչելապէս կը մաքրէ։ Նոյնպէս կարելի է տպարաններու մէջ գործածել, գիրերը և մեքենաները լուալու համար։ Ամէն կարգի օճառներէն հինգ անգամ աւելի զօրաւոր ըլլալով գինն ալ անոնցմէ աժան է։ Գործածութեան եղանակն ալ շատ դիւրին է և մասնաւոր թուղթերու վրայ բացատրուած է։ Զանազան տեսակ ներկեր, ներկեր ու ձխախէժներ կը պատրաստուին այն գործարանին մէջ։ Նմուշները ձրի կը ղրկուին։ 17—52

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿ
(ԷՄՆԻԷԹ ՍԱՆՏԸղԸ)
1284 ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Օսմ. կառավարութեան երաշխաւորութեան ներքեւ կը գտնուի եւ երկրագործ. պաշտօնը վարչ բացած է Պոլիս Ճէկալ Օղլու փողոց, իր սեփական շէնքին մէջ

Հետեւեալ պայմաններով դրամ կ'ընդունի եւ փոխառութիւն կ'ընէ։

Դրամ ընդունելու պայմաններ.—

Մէկ տարի եւ աւելի պայմանաժամով աւանդ ձգուած դրամներու համար տարին հարիւրին հինգ տոկոս։

Վեց ամսուան պայմանաժամով ձգուած դրամներուն համար տարին հարիւրին 4 ուկէս։

Առանց պայմանաժամի, ընթացիկ հաշւով, այրինքն ուզուած ատեն դրամը առնելու պայմանաւ, տարին հարիւրին 4 տոկոս կը վճարէ։

Փոխառութեան պայմաններ.—

Գոհարեղէններու, ոսկի ու արծաթ առարկաներու և արժեթուղթերու փոխարէն տարեկան հարիւրին ութը տոկոսով դրամ փոխ կու տայ։

Ապահովութեան Սնտուկը տէրութեան չաներուն ծառայող հանրօգուտ հաստատութիւն մըն է և իր գործառնութեանց մէջ ժողովրդեան չահերը կը փնտռէ։ Թէ երկրին և թէ ժողովրդեան չահերուն նպաստաւոր է Ապահովութեան Սնտուկը նախընտրել քան թէ օտար հաստատութեանց հետ գործ ընել։

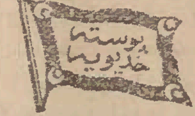

...Չոտար, Սէպաստիապոլ, ... Կէր-սոն, Քէֆ, Թօգլօֆ, Խոքանդ, Քրէմէնչուկ, Մոսկուա (Կավկազի փողոցի մասնաճիւղը), Նիքոլայէվ, Նիժնի-Նովկորոտ, Նովօ, Նիքոլայէվսք, Նովօրոսիսք, Օտեսա, Օմսք, Բէրմ, Բօքրօֆսքայա-Սլօպօտա, Բօլթավա, Ռիկա, Ռիազան, Ռօսթովի Սէնտոն, Սարաթօֆ, Սիմ-ֆերոպոլ, Էմֆէրօբոլ, Զիաթօբոլ, Թիւմէն, Ֆօտաք, Վէլէքի, Ուսթիուկ, Վիաթքա, Վինիցա, Վօլոկտա և Վօսնէսէնսք։

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.—Ալէքսանդրիա (Խէրսոնի մէջ), Պօպրինց Եւրատօրի, Քաքօվքա, Նիքօբօլ և Սիօլա։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՄԷՋ —Լոնտոն, Փարիզ, Ժընէվ և Կ. Պոլիս

Ռուսական դրամատունը կը զբաղի դրամատան և սակարանի վերաբերեալ ամէն կարգի գործառութիւններով. Նախավճարներ (avance) ապրանքի վրայ և քամպիօնով վաճառուած ապրանքի։ Ցիսա նպաստաւոր պայմաններով վարձու կու տայ ամենավստահելի «Սէյֆ» դրամարկղներ...

ԽՏԻՎԻԷԼ ՄԷՑԼԱՅՆ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԱՐԱԳ ԵՐԹԵՒԵԿ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՓԻՐԷՕՆԻ և ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ
ՄԻՋԵՒ. ԵԼԵԿՏՐ. ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնակարգ ճաշ.—Սեղանի գինին ձրի

«Խամտիվա» շոգենաւը, նաւապետ Անտէլէրին, կը համնի Աղեքսանդրիայէն Բշ. օր գիշեր. 25ին և պիտի մեկնի երեքշաբթի գիշեր. 26ին երեկոյեան ժամը 3ին դէպի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Իզմիր և Պիրէոն։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

«Ասսուան» շոգենաւը, նաւապետ Վաշարի, 1911 դեկտ. 22ին ուրբաթ օր. Սուրիոյ եզերքէն համնելով, դեկտ. 23ին շաբաթ օրը կը մեկնի դէպի Կէլիպօլու, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Հռոդոս, Մէրսին, Աղեքսանդրիա, Թարապուլուզ, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բորթ Սայիտ և Աղեքսանդրիա։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, Պոլիս՝ Վալիտէ Սուլթան խան։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ
ԵՐԱՐ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ
BANQUE RUSSE
Pour le commerce étranger
Հիմնուած՝ 1871ին

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 30,000,000 ՌՈՒԲԼԻ
ԱՄՐՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ

ՏՆՕՐԷՆ ՄԱՍՆԱԺՈՂՈՎ.— Քալաշնիքօֆի սակարան, Սէնեայա հրապարակ եւ Վասիլի Օսդրոֆ։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Պաքքէրմ Նխաէլ, Ավուժեան, Ար օիատ, Պար է ...

GALATA, YUKSEK KALDIRIM N°30

عثمانیه اوتلی
صاحب ومدیری نرسیس پاپاسیان
غلطه ۳۰ یوکسك قالدیرم ۰۳
تاجیلك ایله اشتهار ایتمش ودور استبدادك
ه وشرامش اولان نرسیس افندی پاپاسیان،
وکره یوکسك قالدیرمده «عثمانیه» نامیله یکی
برمنتظم اوتل تفریش ایلمشدر . اوتل ، اطهلر
وامرمره وبوغاز اچجه ناظر غایت فراح اوطەلری
ولکتریق چاکلرینی وهوا غازینی حاوی وطهارت
ونظافته صوك درجه دقتلی صورتده ترتیباتی اکال ایدلمشدر . موقعی مرصنف اهالی ایچون مرکز
ولوب استانبولك جوار کویلرندەکی بهالی محللرده اقامت ایدەجکاره ، هم تبدیل هوا وهمده
یش خصوصنده غایت الویرشلی اولدیغی وبرکره تشریف بیورەجق ذوات کرامك هر حالده
ممنون قالەجقلری عرض وبیان قیلنور .

ՊԱՆԴՈԿ ՕՍՄԱՆԻՅԷ
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ՆԵՐՍԷՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵՈՒՔՍԷՔ ԳԱԼՏԸՐԸՄ, ԹԻՒ 30

Նախկին համբաւաւոր պանդոկապետ Աստղադարդի ՆԵՐՍԷՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ որ բռնապետական ճնշման տակ ակամայ թողած էր իր ասպարէզը, այժմ քաղաքերուած Սահմանադրութեան ընձեռած բարիքներէն, այս անգամ հիմնած է դարձեալ պանդոկ մը, Ղալաթիա Եիւքսէք Գալտըրըմի վրայ։

Սոյն պանդոկը ունի սքանչելի դիրք մը. ամբողջ Վոսփորը, կղզիները ու Մարմարայի ծովը իր առջևն են։

Եւրոպական նուրբ ճաշակով կահաւորուած, ելեկտրական զանգակներով և օդային կալերով լուսաւորուած է. սպասարկութիւնը անթերի և մաքրութիւնը կատարեալ է. նամանաւանդ ճերմակեղէններու մասին վերջին ծայր խնամք տարուած է։ Մէկ խօսքով, յաճախորդի մը հանգստութեանը համար ամէն կարելի միջոցներ ձեռք առնուած է։

Ամէն անոնք որ օդափոխութեան համար Պոլիս գոտեւի և գիւղերը կը քաշուին, սուղ վարձքերով օտար պանդոկներ կը յաճախեն, մեր պանդոկը գալով այլեւս գիւղագնացութեան պէտք չպիտի զգան։

Սոյն պանդոկը Պոլսոյ, Ղալաթիոյ, Բերայի ճիշդ կեդրոնը ըլլալով վաճառական մը կամ զբօսաշրջիկ մը ինչ գործի և ինչ դասակարգի որ պատկանի, մեծապէս պիտի կարենայ իր առևտրութիւններէն օգտուիլ։ Ուստի ՆԵՐՍԷՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ իր արհեստին մէջ ունեցած փորձառութեամբը և գործելակերպովը ծանօթ ըլլալով ամէնուն, կը խնդրէ իր նախկին յաճախորդներէն և ամէն անոնցմէ որոնք Պոլիս կու գան, բարեհաճին անգամ մը Ղալաթիա Եիւքսէք Գալտըրըմ ՕՍՄԱՆԻՅԷ ՊԱՆԴՈԿը յաճախելու, անձամբ ստուգելու համար իր բասծներուն ճշմարտութիւնը։ ԾԱՆ.— «ՊԱՆԴՈԿ ՕՍՄԱՆԻՅԷ» անունը պէտք չէ շփոթել Ղալաթիոյ «Օթէլ Օսմանիէ»ի հետ։

ԳԻՆԵՐԸ ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ 25—52

ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԱՂԲՆԻՒԹԵՐՈՒՆ ԼԱՒԱԳՈՅՆԸ

Հողագործնե՛ր, այգեպաննե՛ր, պարտիզպաննե՛ր, ծառամշակնե՛ր, անկարկողնե՛ր, ուզէ՞ք ձեր յաջողութիւնը նուազեցնել, աւելի դրամ շահիլ և հարստանալ, Չիլիի Նիթրաթ մը սուսը գործածեցէք, որ բուսականին պարունակող բոլոր աղբանիւթերուն լաւագոյնն է։ Այդ աղբանիւթը տունկերուն այնպիսի սնունդ մը կուտայ որ տունկին բոլոր կ'իւրացնէ ուղղակի։ Ձեզ համոզելու համար, ստորեւ առաջ կը բերենք Պրուսայի երկրագործական վարժարանին տնօրէն Թէօտոր էֆ. Քոնսթանթինիտէսի կողմէ կատարուած փորձերուն արդիւնքները.—

1910Ի ՓՈՐՁԵՐԸ

Մէկ հէքթար (10000 քառ. մէթր)		ցորեն	գարի	վարսակ
Հողի տարածութեան վրայ՝ առանց աղբանիւթի	քիլ.	750	1627	1270
» » » » սիւբէր ֆոսֆաթով (առանց Նիթրաթ մը սուսի)	»	1125	1900	1500
Հողի տարածութեան վրայ, սիւբէրֆոսֆաթով, բօթասով և Նիթրաթ մը սուսով	»	2000	2250	2000

1911Ի ՓՈՐՁԵՐԸ

Մէկ հէքթար (10000 քառ. մէթր)		Պորտոյի ցորեն	ցորեն Պօն ֆէրմիէ	ձմրան գարի	սպիտ. վարսակ
Հողի տարածութեան վրայ սիւբէրֆոսֆաթով և բօթասով աղբուած	քիլ.	800	1250	1400	1300
Սիւբէրֆոսֆաթով, բօթասով եւ Նիթրաթ մը սուսով աղբուած	»	1750	2300	2000	2000

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել Չիլիի Նիթրաթ մը սուսի արտադրողներու գործակալութեան գրասենեակը, Ղալաթիա, Գէորգ պէյ խան, թիւ 4, ուր պիտի կրնաք անձամբ տեսնել ուրիշ տեղ կերու վրայ ձեռք բերուած արդիւնքները։ Նաև դուք, կրնաք ձրի ստանալ Նիթրաթ մը սուսի նմուշ մը, անով փորձ ընելու համար։ Նոյնպէս ձրի կը տրուի քիմիական աղբանիւթերու գործածութեան եղանակը ցոյց տուող տետրակ մը։ 27—18

سیغورطهٔ عمومیه
تریسته
آسورانس ژنهرال

سیغورطهٔ عمومیه: اون سکز میلیون لیرای عثمانی تأمینات اقچەسنه ودرسعادت و مصرده ایکیوز بیك لیرالق املاك وعقاراته مالکدر. بدایة یوز لیرایه تداوله چیقاریلان اسهامنك بوکون بیك درتیوز لیرایه قریب اولمسی اکتساب ایلدیکی اعتماد وامنیت عامەیه دلیل مادیدر . جدیت وسلامت معاملاتی سایەسنده بودرجه جسیم ثروت وسرمایه ایله برابر امنیت عامەیی قزانمش اولان (سیغورطهٔ عمومیه) نك درسعادت مدیر عمومیسیله بومدیریت عمومیەیه تابع اکثر ولایت اجنتەلری عثمانلی اولدقلرینی وحیات، حریق، نقلیات بحریه وسفائن وبوکبی باتولرك سیغورطه معاملاتیله مشغول اولدیغنی عرض ایتمکله افتخار ایدر . درسعادت مدیریت عمومیەسی غلطه‌ده عثمانلی پوستەخانەسی قارشوسنده کائن قومپانیەنك کندی املاك وعقاراتندن (سیغورطهٔ عمومیه) (اسیغورا سیون ژنهرال) خانی درونندەدر بالجمله معاملات وبالخاصه حیات سیغورطەلری حقنده نظامی دائرەسنده تسهیلات ممکنه عرض ایدر . استانبول شعبەسی: قاطرجی اوغلی خاننده ادیب بك اسکدار شعبەسی : اسکله باشنده شرکت خیریه عقارلرنده سیف الدین بك

ԱՍԻՔՈՒՐԱՑԻՕՆԷ ՃԷՆԷՐԱԼԷ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԹՐԻԷՍԹԷ

Ասիկուրացիօնէ Ճէնէրալէ ապահովագրական ընկերութեան երաշխաւորութեան գումարն է 18 միլիոն օսմ. ոսկի։ Կ. Պոլսոյ և Եգիպտոսի մէջ 200,000 ոսկիի արժէքով կալուածներ ունի։ Սկզբան շրջաբերութեան հանուած 100 ոսկինոց բաժնեթուղթերը այսօր 1400 ոսկիի չափ կ'արժեն։ Եւ այս յաջողութիւնը ձեռք բերուած է հանրութեան կողմէ ցոյց տրուած վստահութեան շնորհիւ։ Այսքան մեծ հարստութիւն և դրամագլխի տէր եղող սոյն ապահովագրական ընկերութեան Կ. Պոլսոյ ընդհ. տնօրէնը և շատ մը գաւառներու գործակալները օսմ. հպատակ են։ Կեանքի, հրդեհի, փոխադրութեան, ծովային ամէն կարգի ապահովագրութիւններ կը կատարուին։ Կ. Պոլսոյ տնօրէնութիւնը կը գտնուի Ընկերութեան սեփական շէնքին մէջ, Ղալաթիա, ԱՍԻԿՈՒՐԱՑԻՕՆԷ ՃԷՆԷՐԱԼԷ խան, օսմ. նամակատան մէջ։ Ամէն կարգի գործառնութեանց և մասնաւորապէս կեանքի ապահովագրութեանց մասին դիւրութիւններ կ'ընծայուին։

Պոլսոյ ճիւղ՝ Գաթըրճըօղլը խան, ԷՏԻՊ ՊԷՅ։ Սկիւտարի ճիւղ՝ Նաւամատոյցին մօտերը, Շիրքէթի Խայրիէի շէնքին մէջ, ՍԷՅՖԷՏՏԻՆ ՊԷՅ։

BANQUE D'ATHENES
ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ
(ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)
ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
50,000,000 Ֆրանք
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
9.275,000 Ֆրանք
Կեդրոնատեղի՝ Աթէնք

Մասնաճիւղեր.—Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պոլսոյ գրասենեակներով), Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Խարթում, Մանսուրա, Զաքազիկ, Լիմասոլ (Կիպրոս), Սելանիկ, Քավալա, Իզմիր, Քանդիա, Սէրէզ, Սամսոն, Տրապիզոն, Քիոս, Խանիա, Պիրէոն, Բաթրաս, Վօլօ, Շիրաս, Քալամաթա, Թրիփոլիցա, Լարիսա, Հանիա, Գանտիա, Րեթիմօ (Կրետէ)։

Հեռագրական հասցէ՝ ԹՐԱՓԷԶԱ(?) Աթէնքի պանքան կը զբաղի դրամատանց վերաբերեալ ամէն կարգի գործառութիւններով. փոխառութիւն ապրանքներու և արժեթուղթերու վրայ, փոխանակագիրներու գանձում, առնելիքի գանձում, վարկագրերու շրջաբերութիւն, փոխանակագիր, Թուրքիոյ ու Եւրոպայի քաղաքներուն վրայ չէքերու փոխանցում հեռագրաւ, հաշուընթաց։

Սակարանական գործառնութիւններ եւ արժեթուղթեր.— Սակարանական հրամաններու գործադրութիւն մեր ու եւրոպական հրապարակներուն վրայ, չափաւոր պայմաններով։ Արժեթուղթերու պահպանութիւն՝ աննշան վարձքի մը փոխարէն։ Ձեզ և գանձում ամէն կարգի կտրօններու։

Աւանդ.— Աթէնքի պանքան դրամական աւանդ կ'ընդունի, տարին 3% (հարիւրին երեք) տոկոս վճարելով։

Խնայողութեան սնտուկ.— Աթէնքի պանքան՝ փոքր խնայողութիւններ քաջալերելու համար, խնայողութեան սնտուկի ստորաբաժանութիւն մը կազմակերպած է. որով %ին 4 տոկոս կուտայ դրամական աւանդներու։

Ապահովական ճիւղ.— Աթէնքի պանքային Պոլսոյ գործակալութիւն Ֆէյիրմէն խանի (Պոլիս, Եէմիշ-Իսկելէսի) մէջ, Նաւամատոյցին մօտ, իր մթերանոցը կ'ընդունի շատ չափաւոր վարձքի մը փոխարէն, իր յաճախորդներու ապրանքներուն պահպանութիւնը, թէ՛ իբր աւանդ և թէ իբր երաշխաւորութիւն իր ըրած փոխառութեանց։ Աթէնքի պանքային Լեռանի մասնաճիւղին մէջ ալ ապահովական բաժին մը կայ, որ ամէն կարգի ապահովական գործերով կը զբաղի խիստ չափաւոր պայմաններով։

Ընդհ. տնօրէն
Ք. ՄԱՉԱՍ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Աւստրօ-ամերիկեան
Cie de navigation Austro-Americana
ԱՆԴՐԱՑԼԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈԳԵՆԱՒ

Կանոնաւոր մեկնում ամէն հինգշաբթի։ Մասնաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին հայ ճամբորդներուն։ Շոգենաւերը կեդրոն պաշտօնէ ունին։ Անանցը խնամել է։ Ելեկտրական օդափոխում և լոյս։ Մոտաւոր պրութեանը անթիլ հեռագիր մէկէ և մէկ հրի։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան, Ղալաթիա, Շարապ իսկէլէսի փողոց, Լոյտ Օթրիշէն գործակալութեան նախկին շէնքին դիմաց և Ռըխթըմ Ջինիլի խան։
Ընդհ. գործակալ
ԹԷՕԴՈՐ ՔՈՒՐՏԻՍ

Ալ ձգած իւղ մի խմէք
միայն
ԺԻՐԱՐԻ ԳԻՆԻ
խմեցէք
Ամենէն զօրեղ եւ անուշահամը
ճաշելէ առաջ մէկ մասէրի գաւաթ
խմելու է
Vin Girard

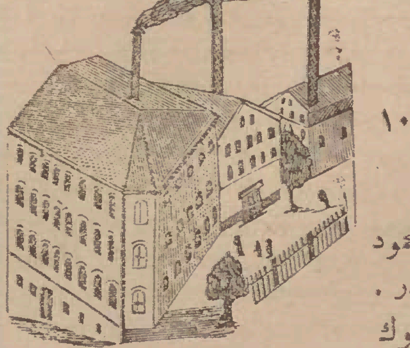

ارسلانلی بیوك موبلیا فابریقەسی
لئون ژ . فریدمان
استانبول محمود پاشا نومرو ۱۰۲

لئون ژ . فریدمانك بیوك موبلیا فابریقەسی، استانبولده محمود پاشاده ۱۰۲ نومرودە کندی مالی اولان خانه ایچنه نقل ایدلمشدر . زرك کندی فابریقەسنده وکرك اوروپا فابریقەلرنده اك صوك موده اوزرینه اعمال ایدلمش هردرلو موبلیا و اشیانك نفاستیا ظرافت ومتانتی اکلامق ایچون، برکره مذکور مغازه وفابریقەیی زیارت ایتمك کفایت ایدەجکی محترم اهالی‌یه عرض اولنور .

ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ԼԷՕՆ Ժ. ՖՐԻՏՄԱՆ
ՊՈԼԻՍ, ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ, ԹԻՒ 102

Լէօն Ժ. Ֆրիտմանի կարասիներու մեծ վաճառատունը կը ծանուցանէ թէ իր սեփական խանին մէջ հաստատուած է, Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, թիւ 102. կը բաւէ այցելել այդ հաստատութիւնները, դաղափար կազմելու համար անոր ձոխ մթերքին ու կարասիներուն այլազանութեանը վրայ, որոնց ամէնքն ալ նորաձեւ դրութեամբ պատրաստուած են թէ՛ իր գործարանին և թէ եւրոպական գործարաններու մէջ։

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ

Ցանձնարարութիւնները մեծ խնամով քով կը կատարուին։ Թէ՛ աքանակ թէ մեծաքանակ վաճառում կ'ըլլայ։ 10